ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլսոյ եւ Թէ գաւառաց համար
Տարեկան 7 մէճիտ
Վեցամսեայ 3 1/2 »
Եռամսեայ 2 »
Օտար երկիրներու համար 40 Ֆր.
Վեցամսեայ 20 »
Եռամսեայ 10 »
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ, բաց ի Բօսթ Լօքալէն։
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի՝ 115 ղրուշի փուլն 100 ղրուշի հաշուով։
Նամակները կ'ուղղուին առ ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, Կ. Պոլիս։
ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ԲՈՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲՈՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

«پوزانتيون»
ارمنيجه يومى وسياسى غزته
صاحب امتياز ومدير مسئول
پوزانت كچيان
طبعه و اداره خانه سى باب عالى جاده سنده ٣٨ نومرولى
دائرۀ مخصوصه ده در

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE
ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 138 | ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 1897 ԱՊՐԻԼ 16/28 | 26 ԶԻԼԳԱՏԷ 1314. | 16 ՆԻՍԱՆ 1313 | Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 138

Կ. ՊՈԼԻՍ, 16/28 ԱՊՐԻԼ, 1897

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԱՌԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Սիլիստրէէ Աւագ Հինգշաբթի օրուան թուականով մեզ գրուած նամակ մը կ'ըսէ թէ Եւրոպիոյ հայ գաղթականութեանց մէջ ալ մեծապէս ուշադրութիւն գրաւած է որբերուն խնդիրը. զի ամէն ոք ընդհանուր կ'զգայ թէ խնդիրը սերտ առնչութիւն ունի ժողովրդին և Եկեղեցիին ապագային հետ։ Այս որբերուն բարի կամ յոռի միջավայրի մէջ մեծնալուն համեմատ կրնանք գուշակել թէ բարի կամ յոռի տարրերէ կազմուած ժողովուրդ մը պիտի ունենանք։ Բայց, կ'ըսէ նամակագիրը, Պուլկարիոյ Հայերուն մէջ համոզում մը կայ թէ վանքերն Որբանոց ըլլալու չեն յարմարիր. որովհետեւ վանքերը կոյտ վանականներու ձեռքն են, որոց ամենեւին չի կրնար վստահուիլ մեր նոր սերունդին խնամքն. որովհետեւ վանքերն հեռի են քաղաքներէն, և հոն որբերը կ'վայրենանան. որովհետեւ վանքերն ապրուստ չունին, և հոն անօթի կը մնան որբերն, և վերջապէս, մինչեւ իսկ եթէ քաղաքացի տարրին կողմէ դրամական օգնութիւն ըլլայ վանքերուն՝ ի սէր որբոց, վանականները դրամները կ'ուտեն կ'լմցնեն, և որբերը դարձեալ խեղճ անխնամ 'կմնան։

Աւասիկ փառաւոր վկայութիւն մը մեր վանքերուն ու մեր վանականներուն համար։ Մեր խնդակցութիւնները՝ թէ՛ առաջիններուն, թէ վերջիններուն։ Տասնեւհինգ դարուան հաստատութիւն մ'ըլլալէն ետեւ, վանքերը մեր մէջ աս'նկ հաստատութիւն մը պէտք էր ըլլային որ Ազգին ալ Եկեղեցիին ալ պատիւ բերէին. . . .

Բայց երբ մեք այս տեղ, որբերու խնամածութեան նուիրուած կարգ մը յօդուածներու մէջ, մատնանիշ ըրինք վանքերն ալ՝ իբրեւ որբախնամ հաստատութիւններէ ու միջոցներէ մէկն, ամենեւին չառաջարկեցինք վանականներուն յանձնել որբերը։ Մեք առաջարկեցինք միայն օգուտ քաղել քաղաքներու ամէնէն աւելի մօտ վանքերէն՝ իբրեւ լոկ նիւթական չէնք, որ պէտք չի թողուր որբանոցի չէնքեր կառուցանելու, և վանքերուն արտերն ալ մատնացոյց ըրինք իբրեւ ապագայ մարզարան մը երկրագործներու նոր սերունդի մը պատրաստութեան համար՝ որբերուն մէջէն։ Մեր գաղափարն էր և է թէ՝ իւրաքանչիւր գաւառային կեդրոնի մէջ՝ Առաջնորդարանի հովանիին ներքեւ կազմելի որբախնամ մարմինը կարող է օգուտ քաղել վիճակին համեմատապէս էն բարեկարգ վանքին բնակութեան յարմար սենեակներէն, որբերն առժամապէս կամ մշտապէս հոն տեղաւորելու, և իր անմիջական հսկողութեան ներքեւ խնամել և կրթել զանոնք։ Վանք բառն անպատճառ կղերանոց չի նշանակեր։ Իրենց հաստատման օրէն ի վեր անոնք աշխարհական տարրեր ալ հովանաւորած են իբրեւ լոկ «օթեւան, հանգստարան, պատսպարան»։ Ոչ-վանական հաստատութիւններ, ինչպէս հիւանդանոց, հիւրանոց, ճամբորդներու հանդրուան, դպրոց, ուրկանոց, գոյութիւն ունեցեր են Հայոց վանքերուն մէջ. Ինչո՞ւ հիմակ ալ մեր որբեր հոն հանգիստ և պատսպարութիւն չվայելեն՝ համազգային —և ո՛չ թէ սոսկ եկեղեցական— հսկողութեան ու տեսչութեան ներքեւ, ուր որ աւելի աժան, աւելի դիւրին միջոց մը առձեռն չկայ։ Որբերուն թիւն այնպէս է որ չէ կարելի միայն մէկ միջոց սահմանել անոնց պատսպարութեան և կրթութեան համար. Լայն պէտք է ըմբռնել ծրագիրն, որ պարունակէ ձեւաչատութիւն միջոցներու։ Հոն՝ վանքերէն կարելի է օգուտ քաղել. հոս՝ քաղաքին մէջ հաստատելի Որբանոցէն. այլուր՝ հոգեզաւակներ կարելի է տալ. ուրիշ տեղ մը՝ օտար մարդասէրներուն անշահախնդիր խնամքը կարելի է շահաբերել. գաւառային կեդրոն մը կրնայ իր մէջ պարտկել իր որբեր. ուրիշ մը կրնայ մաս մը արտածել. քանի մը հազար կարելի է Պոլիս, մօտակայ Թեմերն, Իզմիտ եւ Իզմիր տեղաւորել. քանի մը հարիւր ալ Եւրոպա ղրկել, ինչպէս կ'ընէ մեր Հայ-Հռոմէական ազգայնոց Հոգեւոր Տէրն, իտալեան բարեսրտութեան վրայ փոխանակագիր մը քաշելով, եայլն, եայլն։ Այս ամէն ծրագրեր իրարու համընթաց, գործակից պէտք է ըմբռնուին, ո՛չ թէ իրարու հակընդդէմ, զիրար վանող։ Պէտք չէ ամենուրեք միեւնոյն կարճ ու կտրուկ կանոնն ի կիր առնուլ։ Ըստ կարի չատ որբ խնամելու համար ըստ կարի տարբեր, բազմազան, բազմատեսակ միջոցի պէտք է դիմել, լիակատար ազատ պարկեշ տալով տեղային ձեռներիցութեան, այն ապահովութիւնն ունենալով թէ ինչ ալ ընենք, մեր որբեր աւելի մարդավայել ներկայ և ապագայ կ'ունենան՝ քան իրենց արդի պայմաններուն մէջ, թշուառութեան ու անբարոյութեան ամէն երեւակայելի եւ աներեւակայելի փորձութիւններու մատնուած արդի վիճակին մէջ։ Այս տեսութիւններով է անշուշտ որ Էրզրումի մօտակայ վանքի մը մէջ որբանոց մը կազմելու ձեռնարկուեր է, և ամերիկացի միսիոնարներն ալ Վանայ Առաջնորդարանին առաջարկեր են իրենց թող տալ գաւառին երկու վանքերուն մէջ մէյ մէկ որբանոց բանալու։

ՊԱՐՏԻԶԱԿԻ ՈՐԲԱՆՈՑԸ

Բիւզանդիոնի միջոցաւ կուզամ ներկայացնել տեղւոյս Որբանոցին վիճակն որ կ'համապատասխանէ Ազգին փափաքանաց և Ամեն. Ս. Պատրիարքին Հայրական տնօրինութեանց՝ հայ որբերու նկատմամբ։ Այս խօսքերն ըսելու չենք վարանիր, քանի որ Որբանոցին Տնօրէնն ու հոգատարն է Մր. Ռոպէրթ Չէյմպըրլ, ազատամիտ, կրթասէր և հայասէր անձնաւորութիւն որ կ'աշխատի մեր ազգին զաւակաց զարգացման։ «Կրօնական խտրութիւն» նշանակութիւն չունի անոր մտքին մէջ։ Որբերն ամէն կիրակի առաւօտ իրենց մայրենի եկեղեցին կը ղրկէ հոգեւոր պաշտամանց ներկայ գտնուելու համար. քանի քանի անգամներ ըսած է հայ զաւակաց որ մարդ ըլլան, բառին բուն նշանակութեամբը, սիրեն իրենց մայրենի լեզուն, Ազգն ու Եկեղեցին և օրհնութիւն ըլլան աշխարհին։ Այս մասին գաւառիս Ս. Առաջնորդն, այցելութեանց առթիւ, գովեստներ և շնորհակալութիւններ յայտնած է հրապարակաւ Բարձր. վարժարանի բոլոր ուսանողաց ներկայութեան։ Որբանոցին Պատ. Տնօրէնին տեղեկագրէն առնենք քանի մը մասերը զոր որբասէր անձեր կարդալով իրենց յօժարակամ նուէրները յուսալի է որ պիտի տան արհեստանոցի մը հաստատութեանն համար։—«Ներկայ տարւոյս Փետր. 12ին հաստատուեցաւ սոյն Որբանոց որոյ մէջ հայ որբեր (արու) կ'խնամուին, կը կրթուին և իրենց ապագան ապահովող քանի մը սովորական արհեստներ պիտի սորվին։ Գործին ձեռնարկութիւնը կարելի եղաւ առատաձեռն պարգեւով մը զոր նուիրեց Զուիցերիոյ նպաստամատոյց ընկերութեան մը յանձնաժողովին ներկայացուցիչն Մ. Լէօբոլտ Ֆավռ։ Մեր նպատակն է խնամել առ այժմ 75 որբեր որոց իւրաքանչիւրին համար տարին 200 Ֆր. ծախք հաշուուած է։ Այս հաշուէն դուրս է շինուելիք արհեստանոցին և պէտք եղած գործիքներուն ծախքը, գրեթէ 3,500 Ֆր։ Այս որբերուն օգնելու լաւին կոչումն արդէն խո՛ր ազդուրութիւն ըրած է գաւառիս ժողովրդին մտքին վրայ. բազումք սիրայօժար նուէրներ կ'ընեն և բուռն եռանդով կ'աշխատին սոյն գործին յաջողութեան և Որբանոցին բարւոք կացութեան համար։ Այս տղաքներ — զորս իբրեւ նուիրական աւանդ Աստուածային Նախախնամութեան զարմանալի կարգադրութիւնները թողուցած են Քրիստոնեայ ժողովուրդին — խնամելու, կրթելու և ապագային օգտակար անձեր պատրաստելու համար բարերար անձանց օգնութեան կ'կարօտինք։ Ձեր նպաստները կ'խնդրենք յանուն Անոր որ որբերն ու որբեւայրիներն յանձնած է իր հաւատարիմ հետեւողներուն խնամքին։ Նուէրներ կրնան ղրկուիլ Մր. Ռ. Ռ. Ֆիթի, Ամերիկեան Առաքելութեան գանձապետին, Պայպլ-Հաուզ, Կ. Պոլիս։

Ռ. ՉԷՅՄՊԸՐԼ

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՏԷՐ.—Բիւզանդիոն Պատ. լրագրոյդ 101րդ թուոյն մէջ հրատարակած էիք Էրզրումէն թղթակցութիւն մը, որ ցաւօք կ'գուժէր Սանասարեան երեք սանուց կորուստը թոքատապի հետեւանօք։ Թղթակցութեան կերպը սակայն տեղի տուած էր իրաւամբ խմբագրական ինչ ինչ դիտողութեանց, որք կրնային գուցէ կասկած պատճառել Ձեր պատուարժան ընթերցողաց և մասնաւորապէս հեռաւոր ծնողաց՝ որպէս թէ վարժարանին Տեսչութիւնն անփոյթ գտնուած լինէր ուսանող մանկտւոյն առողջապահիկ խնամոց, որով և ըստ իմիք պատճառ եղած յիշեալ երրեակ մահերուն։

Իբրեւ ճշմարիտ բարեկամ այդ կրթական բազմարդիւն հաստատութեան, հետաքրքիր եղայ այլ և այլ անձերէ ճշդիւ գտակաւ տեղեկանալ դժբախտ իրողութեան մանրամասն պարագայից, զորս ահա կ'փութամ հաղորդել։ Անոնցմէ առաջինն եղաւ Պ. Օննիկ Տէր Ազարեան, 11 տարեկան, բնիկ Էրզրումցի, Նախապատրաստական դասարանի չէբէէէոյ աշակերտ, որ անցեալ յունուար ամսոյ 22էն սկսեալ այլ եւս վարժարան չէր յաճախեր ջերմախտի պատճառաւ, ինչպէս կը խօսուէր ի սկզբան, և թոքատապի հիւանդութեամբ տառապելէ յետոյ, հակառակ բժշկական ամէն կերպ խնամոց, մեռաւ նոյն ամսոյ 28ին իր ծնողաց գրկին մէջ։ Երկրորդ զոհն եղաւ Պ. Սրապիոն Նահապետեան, 16 տարեկան, բնիկ Էրզրումցի, Գ. դասարանի ծրխավարժ և արուեստական ճիւղին հետեւող գիշերօթիկ աշակերտ, որ անցեալ փետրուար 2ին թոքատապէ հիւանդանալով՝ ըստ կանոնի փոխադրուեցաւ անմիջապէս վարժարանի հիւանդարանն, ուր երկու երեք օր խնամեց զինքը քաղաքիս առողջապահական քննիչ և վարժարանին յատուկ այցելու բժիշկ Տքդ. Կրասման, և սոյն բժշկին խորհրդով յանձնուեցաւ ծնողացը, վասն զի հիւանդութեան առաջին օրերէն թոքախտի նշաններ եւս ցոյց կուտար ըստ վկայութեան բժշկին։ Հէք պատանին ութ օր յետոյ աւանդեց իր հոգին։ Իսկ երրորդն էր Պ. Միսաք Ձէթճեան, 95 տարւոյ լուսագոյն շրջանաւարտներէն բնիկ Տրապիզոնցի, 24 տարեկան, որ երկու տարիէ ի վեր օգնական ուսուցչի պաշտօն կ'վարէր և ուրիշ երկու ուսուցիչներու հետ բնակակից էր վարժարանէն դուրս տան մը մէջ։ Ողբացեալ երիտասարդը փետրուարի սկիզբէն ի վեր հիւանդացած՝ Տքդ. Կրասմանի ձեռօք կը դարմանուէր և ապաքինման նշաններ եւս սկսած էր ցոյց տալ, երբ յանկարծ նոյն ամսոյ 21 կենսպրու եղաւ սրտի կաթուածէ, որոյ անմիջական շարժառիթն եղած էր թերեւս թոքատապն։ Ահաւասիկ ցաւալի իրողութեան մանրամասն պարագայք որ, ինչպէս կ'տեսնէք, չունին բնութիւն զայս կամ զայն պատասխանատու համարելու՝ իբրեւ անփոյթ կամ զանցառու։ Սանասարեան վարժարանին մէջ ողջպահիկ կանոնաց կիրառման վրայ չատ աւելի նպաստաւոր գաղափար մը կարելի է կազմել, երբ յիշուի թէ 1892ի քոլերայի համաճարակին ժամանակ ոչ մէկ դէպք պատահած է վարժարանին շրջափակէն ներս, մինչ հազարաւոր կեանքեր զոհ կուտային քաղաքն և գիւղօրէք։

Յ. Գ.

ԳՐԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԹԱՔՈՒՆ ՊԱՐՏԷԶԸ

Ընթերցասէրներուն անծանօթ ըլլալու չէ անունը Մարսէլ Բրէվօի, մին Ֆրանսացի նոր հեղինակներէն, որք հետզհետէ կ'յառաջանան համբաւի ճամ[illegible] Անոր «Կէս-Կոյսերն» որ մէկ քանի տա[illegible] ժամանակաւ ծանօթացուած է հայ լրագիրներուն մէջ իրեն արժանաւոր եղանակաւ։

Թաքուն պարտէզը սոյն հեղինակին վերջին երկն է, և կ'դառնայ այնպիսի գաղափարի մը շուրջն, որ խորհրդածութեան բաղուն նիւթ կ'մատակարարէ Ֆրանսական բարքերն ուսումնասիրողին։

Գեղեցիկ տիտղոս մ'է ընտրած. Թաքուն պարտէզն անուանած է կնոջ ներքին կեանքն. և ինք՝ ինչպէս Ֆրանսացի բանաստեղծ Հանրի Բուժէ, որ այդ խորագրով բանաստեղծութիւններու գեղեցիկ հատոր մ'ունի հրատարակած, երախտապարտ պէտք է մնան Սողոմոնի, որ իր սխրալի «Երգ Երգոց»ին չորրորդ գլխոյն մէջ անուանած է կինը, «Պարտէզ փակեալ, քո՛յր իմ հարսն, պարտէզ փակեալ և աղբիւր կնքեալ»։ Մտնենք ուրեմն այդ թաքուն պարտէզին մէջ տեսնելու համար թէ ի՞նչպիսի ծաղիկներ կան հոն։ Մարսէլ Բրէվօի վերջին գործը բաւական էր զինք դասելու՝ դարավերջիկ կեանքն ուշադրութեամբ ուսումնասիրողներու շարքին մէջ։ Մասնաւոր հակամիտութիւն ունի իր զննութեանց առարկայ ընելու կեանքին այն պատահարներն, որք ամուսնական անզորրութիւնը կ'խանգարեն։ Իր նոր վէպն ամբողջ՝ կ'ձգտի ապացուցանել սա առաջադրութիւնն, որ կ'երեւի գրքին սկիզբը։—Երիտասարդ թէ օրիորդ, երբ քաղաքապետութեան պաշտօնատունը կամ եկեղեցւոյ խորանին առջին կ'երթան մեծ «այո՛»ն արտասանելու, ամենքն ալ յիշատակներու, իղձերու, յոյզերու, յոյսերու և յուսախաբութիւններու հոյլ մ'ունին իրենց մէջ։ Ո՛չ կնոջ և ոչ ալ ամուսնոյն «փակեալ պարտէզ»ն ինչպէս կ'ըսէր Սողոմոն, անեղծ, անաղարտ չեն մնացած փուշերէ ու տատասկներէ։ Ադոնց կողմէ խիտ մացառուտներուն մէջ ի՞նչպէս պիտի կրնայ սրմասս բանալ երջանկութեան աստուածային ծաղիկը։ Փեսային վայելուչ ու պաշտօնական արդուզարդին տակ սիրտ մը և ուղեղ մը կայ, լի օտար զգացումներով և տխրառիթ պատկերներով։ Ո՞րն է այն երիտասարդն՝ որ այսօր կարող ըլլայ բերել իր խօսեցեալին՝ այն անբծութիւնը զոր կ'պահանջէ անկէ։ Այն պարկեշտ անձնաւորութիւնն՝ որ այս բանին յանդգնութիւնն ունենար, Ֆրանսայի մէջ մանաւանդ եզական երեւոյթ մը պիտի համարուէր. . . ։ Եւ միւս կողմէ, հարսին հօ—ւշնէ քօղին և նարնջածաղիկէ պսակին տակ, որք զինքը կ'շրջապատեն կուսական ձիւնաթոյր և անուշաբոյր սպիտակութեամբ մը, տակաւին բոլորովին չեն անհետացած կիսակատար երազներ, ծրագրուած սիրային հովուերգութիւններ, ձայներ՝ որոց հեշտիւ կ'ունկնդրէր երիտասարդի մը սրածայր պեխեւշտն, եւայլն։ Եւ սակայն քաղաքապետը կ'ընթեռնու քաղաքային օրինագրքին ամուսնական հատուածները, կամ քահանան կ'արտասանէ սրբազան աղօթքներն ու հարսնեւորները կը մեկնին վերջապէս, մինակ թողելու համար զանոնք իրարու հետ։ «Կը կարծէք որ մինա՞կ են, կը գոչէ Մարսէլ Բրէվօ. բնա՛ւ երբեք. իրենց շուրջը, իրենց երկուքին մէջ կ'շարժին «թաքուն պարտէզ»ին թունալից ծաղիկներն ու տերեւներն, որք ուշ կամ կանուխ որոշ ձեւ մը կ'առնուն, մարդկային դէմք մը կ'զգենուն. և այս ուրուականները՝ լքման կամ խելայեղման ժամերուն մէջ, պիտի գան խանգարել երկուքին ալ հանդարտութիւնը։»

Ամուսինը՝ մտքին մէջ պիտի ունենայ յիշատակներու անվերջ տողանցում մը, որ անմեղ սիրատմներով կը սկսի, և կ'վերջանայ՝ Աստուած կամ լաւ եւս Սատանան միայն գիտէ թէ ո՛ւր։ Ու Նորապսակ հարսն՝ արդէն սրտին խորը կ'պահէ զանազան հեռապատկերները բաղձացուած Բօմէ-է մը, [illegible] պարահանդէսներու անկիւնները կազմուած երազներ, ծովեզերեայ ձմեռավայրերու մէջ ֆլիրթներ, գեղեցիկ երիտասարդի մը հետ խաղցուած վալսեր, որոց գաղափար մը կուտան այն հեռանկարին վրայ, ուր աղջկան մը երեւակայութիւնը կ'պղտորէ։ Անշուշտ չենք կրնար ըսել թէ ամէն կիներ վէպին հերոսուհիին՝ Մարթ Լըգուտրիէի կ'նմանին։ Տիկին Լըգուտրիէ՝ գողութեան յանցանքով դատապարտուած մէկու մը աղջիկն է. 37 տարեկան է, և աղջիկ մ'ունի 12 տարեկան։ Ամուսինը՝ Ժան Լըգուտրիէ՝ որ Բրէտի Բոմէրիալի մէջ պաշտօնեայ մ'է, իրմէ քսան տարու մեծ է։ Տիկին Լըգուտրիէ վարժուհիի վկայագիր ունեցած է, և իր պաշտօնակիցներուն մեծ մասին նման իր յուշագրութիւնները գրելու սովորութիւն ըրած է. երբեմն երբեմն աչքէ կ'անցընէ այդ օրագիրն որուն մէջ մասնաւորապէս աչքին կ'զարնէ հետեւեալ կտորը՝ գրի առնուած մինչ 23 տարեկան էր։ «Դըպրոցէն դուրս ելած պահուս, Սէն-Ժէրմէն աէ Բրէի առջեւ կ'պատահիմ 25 տարեկան թխադէմ երիտասարդի մը, որ խիտ յօնքեր ունի և փոքր պեխեր. լաւ հագուած է վայելուչ ձեւերով, զիս կ'դիտէ. անկեղծ խօսելով անհաճոյ պիտի չըլլար ինծի։» Այն միջոցներուն հարուստ ընտանիքի մը մէջ դաստիարակուհի ըլլալով, հոն կ'պատահի Տէլարդ անունով Հոլանտացի երիտասարդի մը՝ ճիշդ այն պահուն, մինչ ամուրիութիւնը կ'սկսի դառնացնել իր սիրտն. և կարելին կ'ընէ պատասխանելու համար «իր սրտին հերայրքին» և «սրտին մելամաղձոտութեան»։ Նշանածի մը պէս կ'վարուի այդ երիտասարդին հետ. իրար կ'սիրեն տղու մը նման որ ամէն նոր գրգռանքի վրայ զարմացում մը կ'ունենայ։ Օրին մէկը Տէլարդ Հոլանտա կ'փախչի, հարուստ ամուսնութիւն մը կնքելու, և Մարթ՝ որուն անպատշաճ վարմունքն ապացուցուած էր, կ'վռընտուի այդ տունէն։ Ասոր վրայ այդ աղջիկը՝ մարդոցմէ զզուած, և դաստիարակուհիի պաշտօն ալ չգտնելով, նախ և առաջ կ'մտադրէ բնաւ չամուսնանալ. յետոյ միտքը փոխելով կ'որոշէ ամուսնանալ ո և է մէկու մը հետ, (ինչ որ նոյն բանն ըսել է)։ Բարեսէր պառաւ մը զինքը կ'ամուսնացնէ 40նոց մարդու մը հետ։ Ամուսնանալէ ետք իւր առանձնասենեակը կ'քաշուի, ուր նորէն ձեռք կ'առնէ օրագիրն. «Այս վայրկեանիս, կը գրէ, Պ. Ժան Լըգուտրիէ կ'հիանայ իմ մազերուս և ականջներուս վրայ. ու այս հեռատես աղջիկը սապէս կ'աւելցնէ. «Լըգուտրիէ 8500 Ֆր. կ'շահի տարին. 80,000 Ֆր.ի հարստութիւն մ'ունի, ինչ որ իմ օժիտ բերած 18,000 Ֆրանքիս հետ մէկտեղ, տարեկան 3000 Ֆր.ի եկամուտ մը կ'կազմէ. մեր ապրուստին համար տարեկան 12,000 Ֆր. կ'ունենանք. ամուսնանին վրայ յաւելում ըլլալու յոյս ալ ունիմ։» Ասանք արդէն մը չեն ըլլար որ քաղաքային ամուսնութեան իրականը ըսէ մօրը. «Ո՛չ, չեմ ուզեր զինքը . . . կ'գանի՛մ, կ'գանի՛մ իրմէ՛»։

Բայց հակառակ այս ընդվզումին, կ'հետեւի ամուսնոյն։ Մարթի «Թաքուն պարտէզ»ին մէջ, որ արդէն լեցուն է խիտ մացառներով, ամուսնանալէ վերջ ալ նոր նոր որոմի սերմեր կը ցանուին։ Բժիշկ մը, ակումբի անդամ մը և նկարիչ մը առանձինն տեսակցութիւններ կ'ունենան հետը պուրակի մը խորը կամ պարահանդէսի մը անկիւնն, և ամուսնոյն երիտասարդ Բաքրօնին հետ նամակներ կը փոխանակէ։ Բայց իր առաքինութիւնն ամէնէն աւելի փորձի ենթարկողը պիտի ըլլայ հարիւրապետ Լանտուզի անունով մէկն, արուեստով Տօն Ժուան մը։ Որուն ամուրիի սենեակին մէջ ի դերեւ ելած են այնքան պարկեշտութիւններ. Մարթի հետ վարած միջոցին, չէշտակի իր ակնարկ իր ոչնչախօսութիւնը՝ խամպաս կըլլայ գլխելու զայն, բայց հարիւրապետն՝ իր անհամար յաղթութիւններուն թիւին վրայ հատ մ'ալ աւելցնելու պէտք չի տեսներ։ Այսպէս, այնքան անգամներ անդունդին եզրը գալէ վերջ, Մարթ՝ Լըգուտրիէ անունն անպատուութեան տիղմին մէջ ձգած չէ «իրականապէս», և «պարկեշտ» կին մը կ'համարուի ի վերջոյ։ Ինչպէ՞ս կ'ըլլայ ասիկա, քիչ մը վերջը կը հասկնանք։

Ամուսինը, կարճ համբորդութիւնով մը ընտանեկան յարկը կ'թողու. 13 տարիէ ի վեր առաջին անգամ կ'պատահի այս։ Մարթ առիթէն օգուտ կը քաղէ բանալու համար դարանի դարան մը, որ չափազանց կ'հետաքրքրէր զինքը։ Դիւրութեամբ կ'բանայ զայն, քանի որ բանալին վրան մնացած էր։ Ի՞նչ կ'գտնէ անոր մէջ, նախ և առաջ կնոջ մը թաշկինակը՝ խնամով ծալլուած, յետոյ արուեստական մանիշակի փունջ մը եւն. . . . ։ Բայց ամէնն այս չէ, մետաքսէ կերպով պահուած ռուսական արժեթղթերու կտրոններ՝ շուրջ 30,000 Ֆր.ի, որոց վրայով տեղեկութիւն չունէր։ Ապահովաբար ամուսնոյն անօրէնի յաբեղութեանց համար պահուած գումար մ'էր ասիկա. և ասէ զատ հոն կը նշմարէ դերասանուհիներու լուսանկարներ, աղօտ մը, ժամադրատոմսեր, եւն։

Այս բացայայտ ապացոյցներէն այլայլած, տիկին Լըգուտրիէ կառք մը կ'ցատկէ և դարանի դէտեր կ'հանէ ամուսնոյն հետքին վրայ, ինչպէս կ'ընեն Ֆրանսայի մէջ, որք շուտով կը գտնեն ամուսնոյն սիրուհիներուն թաքստոցն. ասէ զատ կ'իմանայ թէ ամուսինը զաւակ մ'ալ ունեցած է խիստ հին յարաբերութենէ մը։ Վրէժի գաղափարը միտքը կ'պաշարէ, և անմիջապէս Լանտուզի պատկերը կ'ներկայանայ մտքին առջեւ, ու կը յիշէ թէ չորս տարի առաջ մազ մնացեր էր։ Այո՛, փորձութիւնը չատ վտանգաւոր եղած էր այն ատեն։ Լանտուզի մէկ հրաւիրատոմսին վրայ, անդիմադրելի ձգողութեամբ մը անոր սենեակին դուռն ափ առած էր։ Բայց պատուոյն արատ չէր եկած բնաւ, պարզապէս այն պատճառաւ որ Լանտուզ՝ իր սովորական անփութութեամբ, որ կիներու

քով ունեցած յաջողութեան բանալին էր, ճիշդ որոշեալ ժամուն դուրս ելած էր, առանց դռնապանին միջոցաւ երկու բառով ներողութիւն խնդրել մըտքէն անցընելու ։

Արդ այս յիշատակը՝ Մարթի հոգիին մէջ լուրջ խորհրդածութիւններու դուռ կ'բանայ։ Կը ճանչնայ (թէև քիչ մը ուշ) որ եթէ ամուսնութեան սուրբ օրէնքներուն դէմ դրժած չէ, սակայն պատճառն իր առաքինութիւնը չէ։ Որքան բարակ թել է մը կապուած է Ֆրանսուհիի մը պարկեշտութիւնը. «Վերջապէս, կ'մտածէ Մարթ, ամուսինս և ես իրարու ըսելիք մը չունինք. իմ «Թաքուն պարտէզս» անորինէն աւելի գեղեցիկ չէ։» Այս լուրջ մտածումները ներողամտութեան կ'մղեն զինքն. ու չի մոռնար՝ նոյն պահուն ոչնչացնել Լանտուզիի, ինչպէս նաև ուրիշներու, իրեն ղրկած սիրատոմսերը. ու նոր և գրեթէ երջանիկ կեանք մը կ'սկսի այս երեւնաեօթնամեայ կէս-մեղաւորուհիին ինչպէս նաև չուրջ վաթսնամեայ մեղաւորին համար։ Եւ ժամանակ էր վերջ մը դնելու իրենց նախկին կեանքին, քանի որ բաւական հասուն աղջիկ մը կ'մեծնայ վերստին իրարու մօտեցած երկու ամուսիններուն մէջտեղ։

** Աւասիկ հիմա այս վէպին, որուն բարոյականը՝ գրութեան սկիզբները յայտնուած խորհրդածութիւններն են։ Եթէ ամուսնութենէն առաջ երիտասարդին և անոր ընկերուհւոյն բացարձակ ամբողջութիւնը կը պա- [illegible]

բացատրութեանց մէջ գտնուած տարբերութիւնը զգալի է։ Եւ սակայն չենք զարմանար կրկնելէ թէ փափաքուած եղբակցութեան հասնելու համար Պ. Մարսել Բրէվոյի անցած «Թաքուն պարտէզ»ները՝ խիստ . . . մացառուտ են, չըսենք ուրիշ բառ ։ Ա. ԳՐԱՍԵՐԵԱՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԸՆԹԱՑՔ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ

Եօթնեակ մը բաւ եղաւ վճռական արդիւնք յառաջ բերելու Թուրքեւհելլենական սահմաններուն վրայ։ Զինուց բախտն Հելլենաց աննպաստ եղաւ Թեսալիոյ մէջ։ Կ'երեւի թէ երբ Օսմ. սպարապետն արտօնութիւն կ'խնդրէր ուղղակի Լարիսայի վրայ քալելու, իր յառաջագծերն աղէկ պատրաստելու ժամանակ ունեցած էր արդէն։ Մելունայի կիրճին մեծ զոհողութեամբ բայց հաստատամտութեամբ գրաւումը Թեսալիոյ դաշտը բացաւ իր առջեւ, ու Թուրնավոս կամ Թրնավա, Բ. անգամ գրաւուելէն ետքը, մնաց յաղթական բանակին։ Գողքեօյի ճակատամարտը խիստ արիւնահեղ եղաւ։ Հելլէնք կը վկայեն թէ Օսմանցիք բուռն թափով մարտնչեցան, և Թուրքերը կը վկայեն թէ Հելլէնք Ռուսերէն և Սեւ Լեռնցիներէն ո՛չ սակաւ յամառութեամբ կը կռուէին։ Իսկ զԼարիսա պաշտպանելու հզօր ճիգ մը չըրին Հելլէնք։ Թողուցին Թեսալեան ոստանն, ամրանալու համար ի Վոլօ, որ Աթէնքի հետ իրենց հաղորդակցութեան մէկ հատիկ միջոցն է, և ուր կ'գտնուին իրենց արեւելեան բանակին բոլոր մթերանոցները։ Արշաւող բանակին ճամբան կտրելու համար, Հելլէնք կ'ամրանան Լարիսայէ բաւական անդին ի Ֆարսալա (Զաթալճա), որ Պերլինի վեհաժողովէն առջի իրենց սահմանագիծն է ։ Անկէ ետքն ամուր կէտ մ'ունին ի Զէյթունի, և Թերմոպիլեան համբաւաւոր կրճին մէջ, ուր հին Հելլէնք այնքան քաջարի դիմադրութիւն մ'ըրին պարսիկ բանակին, ինչպէս ամենքս ալ կարդացեր ենք դպրոցական գրասեղաններու վրայ, երբ Թուկիդիդէս, Հերոդոտոս, Քսենեփոն և Տակիտոս մեր աչքին առջեւէն կ'անցունէին տարբեր բանակներ այս միեւնոյն դասական վայրերէն։ Բայց մինչ ի Թերմոպիլ իրենց դէմ ելնողն Ցոյնք բարբարոս բանակ մը կ'նկատէին իրաւամբ, այսօր իրենց դէմ ճակատած են գերման ռազմագիտութեան կատարելութիւնները՝ թէ՛ սպառազինութեան և թէ զօրավարութեան մասին։ Պինդոսի լեռնաշղթան՝ Ալպանիայէն գալով, կը յանգի Կորնթոսի ծովախորշին եզերքը, նեղ անցք մը միայն թողլով դէպ արեւելք Ատալանդիի ջրանցին կողմն, և հոն են, ծովուն մօտ, Թերմոպիլեան կիրճերն։ Հելլէն պատմիչները շատ բաներ գրած են այն անցքին անձկութեան վրայ և զայն պաշտպանելու դիւրութեան վրայ, բայց նոր բանակ մը, նոր զէնքերով զինուած, դեռ բախում մ'ունեցած չըլլալով հոն, անցեալէն չէ կարելի ներկային համար հետեւութիւն մը հանել։ Գիտենք որ, դարուս առաջին քառորդին մէջ, Հելլէնութիւնը վերջնապէս ջախջախուած էր Կորնթոսի պարանոցին թէ՛ այս (Աթէնքի) կողմն և թէ միւս (Սպարտայի) կողմն, եթէ դիպուածին բերմամբ տեղի ունեցած չըլլար Նաւարինոյի նաւային պատերազմն, որով Եւրոպա Հելլէններուն թեր ելաւ։ Բայց հիմակ այնպիսի միջամտութիւն մը չերեւիր, և հազիւ 2 1/2 միլիոն հոգինոց փոքրիկ ազգի մը՝ որ ինքն իրեն թողուած է՝ պարտութիւնը մէկ քանի շաբթուան գործ կը սեպեն նոյն իսկ հելլենասէր թերթերն Անգլիոյ։

** Գալով Եպիրոսի կողմն, ինչպէս պաշտօնական զեկուցումներէն երեւցաւ արդէն, հոն Հելլէնք այլ և այլ կէտեր (Պէշ Բունար, ևլն.) առեր և ետ տուեր են, կորուսեր և վերստին գրաւեր են, քանի որ հոն կրցին ոյժ գանել իրենց Նաւատորմէն, որ երկար [illegible]

բակղզին մէջ քանի մը կէտեր զարկաւ, ու քիչ շատ վնաս հասցուց, բայց ցամաք զօրք հանելու և կարեւոր դիրքեր գրաւելու և գործողութեան խարիսխ գտնելու հզօր և յաջող փորձ մը չըրաւ, որչափ կ'իմանանք երեկի սուրհանդակաւ առնուած Եւրոպեան Թերթերէն։ Լու Ծ.Ա. թէ կը պատրաստուի չափուեղանելէն դիմէ դէպ ի Սելանիկ և Իզմիր . բայց կը մնայ տեսնել թէ հելլէն Նաւատորմն հելլէն բանակէն աւելի պիտի պսակէ՞ Եօրկիոս Թագաւորին և իր Վարչութեան յոյսը։ Ջանանք արդէն իսկ յուսահատ կ'ցուցնէ Յաւրնիէ, որ կանխահաս լուրերէն կ'ախորժի սովորաբար։ Բայց առաջին անգամ չէ որ Եօրկիոս Թագաւորին հրաժարման զրոյցը կ'արձանագրենք։ Սոֆիայի և Պելկրատի թերթեր շնորհակալութիւն կը յայտնեն այն արտօնութեանց համար զորս Վեհ. Սուլթանը շնորհած է Պուլկարներուն և Սերպերուն, առաջիններուն թոյլատրելով Մակեդոնիոյ մէջ նոր մետրապոլտութիւններ ունենալ և վերջիններուն թոյլ տալով սերպիական դպրոցներ բանալու ի հիւսիսային Մակեդոնիա, Իփէքի կողմերն։ Որովհետեւ Պուլկարիոյ և Սերպիոյ սահմաններուն վրայ խնդիր մնացած չի կրնար ըլլալ, կ'ըսուի թէ այն կողմեր գտնուող քանի մը տասնեակ հազար օսմ. զօրքն ևս ի հարկին պիտի ուղղուին դէպ ի Յունաստան, իբրեւ պահեստի ոյժ. որովհետեւ Էտհէմ փաշա, Յունաստանի մէջ իր արշաւանքը սաստկացնելու և փութացնելու համար, նոր զօրաց առաքումը խնդրած ըլլալով, արդէն դէպ ի Լարիսա ղրկուած են Սելանիկի ու շրջակայից պահեստի ոյժերը։ Ռուսիա վերջերս իր ազդեցութիւնը գործածեց Պալքանեան Պետութեանց վրայ որպէս զի Յունաստանի կողմը չհակին, և վերոգրեալ բարեդէպ արտօնութեանց շնորհումն ալ այն կողմէ ո՛ և է մտահոգութենէ ազատեր է Հելլէն բանակին հետ չափուող ոյժերը։

** Գալով Կրետէի, որ այս դժուարութիւններու շարքը բացած էր Յունաստանի, ընթերցողք արդէն լսեցին թէ պաշարումը պիտի շարունակէ՝ պատերազմէն առաջ սկսած ըլլալուն համար, և որպէս կը յայտարարէ Ռուսիա, Կրետէ Մեծ Տէրութեանց համանիին ներքեւ դրուած ըլլալով, պէտք է նոյն վիճակին մէջ մնայ, և վայելէ իրեն համար սահմանուած բացառիկ կազմակերպութիւնը։ Զօր. Վասոս մինչեւ ցարդ կ'պնդէր թէ ինք յանուն Եօրկիոս Թագաւորին զԿրետէ միացուցած է Յունաստանի հետ. թէ ինքն է որ կ'կառավարէ կղզիին ներսերը. թէ ծովեզերքի հինգ-վեց քաղաքները միայն իր ձեռքը չեն, ևն։ Կ'մնայ տեսնել թէ ցամաքի վրայ հելլենական պարտութենէ մը ետքն ալ այս յայտարարութիւնները պիտի կրնա՞յ յիզլեզել։ Զօր. Վասոս ինքն ևս գուցէ հասկցաւ այս պահուս թէ Կրետէի ճակատագիրը կ'որոշուի Թեսալիոյ դաշտերուն և Եպիրոսի լեռներուն մէջ, և ինչպէս Էտհէմ փաշա սպառնացած էր, Օսմ. բանակը կարող է հելլենական հողի վրայ սպասել որ Հելլէնք քաշուին Կրետէէն, ցորչափ Թուրքիա և Յունաստան դէմ առ դէմ թողուած են Մեծ Տէրութեանց կողմէ, որք չէզոքութիւնն իրենց ընթացքի կանոն ընդունեցին տասն օրէ ի վեր։ Այս պարագայից մէջ ուսանիկ չէզոքութիւնն անոնք կը հաշտեցնեն Կրետէի պաշարման հետ, խորհելով որ եթէ հիմակ իրենց մարտանաւերը քաշեն, Վասոս կրնայ զարնել իսլամ բնակիչներն, ինչպէս Օսմ. նոր զօրաց հասնելէն ետքը՝ զօրնուողները պիտի զարնէին Հելլէններն և անոնց համակիրներն ։ Արիւնհեղութեան գո՛նէ այս վերջին պատահականութիւններն Եւրոպա խնայել կ'ուզէ մարդկութեան, չատանալով այն չափին որ արդէն տեղի կունենայ պատերազմի իսկական դաշտին վրայ ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Էլասոնայի բանակին հրամանատարէն վերջին անգամ առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ թշնամին շատ գէշ վիճակի մէջ նահանջեր է Լարիսայէն, ուր շատ մը ռազմամթերք թողեր է ։

ԹՈՒՐՔ ԼՐԱԳՐԱՑ ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Լարիսայէն ապրիլ 15 առտուան ժամ 10 1/2ին կը հեռագրեն առ Իգտամ թէ օսմ. զինուորաց խուզարկիչ հեծելազօրք Վոլօ ու Թրիխալա մտեր են, որք պարապ մնացած էին՝ հելլէն զինուորաց ու ժողովրդեան մեծ մասը փախած ըլլալով ։ (Այս լուր պաշտօնապէս չհաստատուեցաւ ։)

ԹՐՆՈՎՕ, 15 ապրիլ ժամ 9 1/2. — Հելլէն զինուորք Լարիսայէ բոլորովին քաշուելնուն, հարիւրի չափ չարագործներ բանտէն ազատ արձակեցին. [illegible] Թրնովօ [illegible] մօտ մէկ քանի անգամ կրակ ըրին օսմ. զինուորաց վրայ, սակայն կարեւորութիւն չունենալով հրացան ի ձեռքին օսմ. զինուորաց ձեռքն ինկան։ Իսլամք, հրեայք ու քրիստոնեայք ուրախութեամբ դիմաւորեցին օսմ. զօրքերը։ Հելլենաց մէկ մասը Թրիխալա գացին և մէկ մասն ալ Վոլօ։ Կըսուի թէ Վոլոյի մէջ մեծ յուզում կը տիրէ, և հոն փախչող զօրաց շատ քիչը կրցած է անվնաս մնալ։ Հելլէնք մեծ քանակութեամբ ուտելիք, հրացան, ռազմամթերք ևլն. թողլով ցիրուցան փախան։ Վոլօ փախչողներուն մէջ կայ նաեւ Կոստանդին Իշխանը։

ԼԱՐԻՍԱ, 15 ապրիլ, գիշեր ժամ 2.— Ղազի Օսման փաշա տակաւին հոս չեկաւ ։ Լարիսայի մէջ նորէն դաշտային երկու թնդանօթ ձեռք անցուեցաւ ։ Մինչեւ հիմա գրաւուած թնդանօթներու թիւն հասաւ տասնի ։ Հելլէնք այրած էին քաղաքին զօրանոցը, կայարանն, արմտեաց մթերանոցը։ Ժողովրդեան մեծ մասն ու զինուորաց ամենքը փախած էին ։ Օսմ. զինուորք քաղաքը մտնելէն յետոյ խաղաղութիւնը վերահաստատուեցաւ ։ Թրնովոյէն այլեւայլ կողմեր ցրուած հելլէն զինուորներէ քանի չափը ձերբակալուելով Էլասոնա ղրկուեցան։ Հելլէնք շարունակ յարձակեցան Կրէպինէի և Տիսքաղայի միջեւ Սբէրո, Քիլիսէ և Պանիչէ դիրքերուն վրայ, բայց մեծ կորուստ տալով ետ մղուեցան։ Ի Լէֆդաքարեա հելլէն նաւեր մէկ քանի անգամ թնդանօթ արձակեցին. յետոյ մակոյկ մը, որուն մէջ կային երեսուն զինուոր, փորձեց ցամաքին մօտենալ, սակայն օսմ. զինուորք կրակ ըրին, որով մակոյկն ընկղմեցաւ իր մէջը գտնուողներով։ Լարիսա, 15 ապրիլ գիշեր ժամ 8.— Օսմ. զօրախումբեր կը յառաջանան Թրիխալայի և Վոլոյի վրայ։ Կ'ըսուի թէ հելլէն զինուորք արիութիւնին կորսնցուցած ըլլալով Թրիխալա ու Վոլօ քաղաքները թողած ու փախած են ։ Հելլէնք ամէն կողմէ կը փախչին։ Թրիխալայի ու Վոլոյի գրաւումը մօտեցած ըլլալով, յուսալի է որ այս գիշեր կամ վաղը օսմ. զինուորք Թրիխալա մտնեն ։

ԱԹԷՆՔԷՆ առնուած հեռագրերու նայելով, կ'ըսէ Իգտամ, ժողովրդեան մէջ մեծ յուզում և խռովութիւն կը տիրէ, որուն ազդեցութեան դէմ Եօրկիոս Թագաւորը պաշտպանելու և ի հարկին առնել տանելու համար, ռուսական ու իտալական երկու մարտանաւ առջի օրը Հանեայէն ճամբայ ելան Պիրէոս երթալու ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՒՐՈՊԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼԷՆ ՔԱՂՈՒԱԾ

Ապրիլ 24

ՊԱՏԵՐԱԶՄՆ Ի ԹԵՍԱԼԻԱ. — Հելլենաց վերջապահը թէև անցեալ Դշ. ու Դշ. յարձակողական վերադարձ մը փորձեց՝ վերստին գրաւելու ամրոցները Քրէզիրի լերանց, որք կը տիրեն Մելունայի կիրճին վրայ, բայց օսմանցիք կ'յառաջանան Ոլիմպոսի բնադաւառին սահմանագլխոյ բոլոր գիծերուն վրայ։ Թայմզ և Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ այսպէս կ'բացատրեն թէ այդ յառաջխաղացութիւն ինչու արագօրէն չի կատարուիր. — «Էտհէմ փաշայի յառաջապահները հալածելով հելլենաց նահանջող զօրագունդերը, ժամանեցին մինչեւ Լարիսայէն մէկ ժամ մօտ ։ Բայց ժամանակ պէտք է իր ոյժերուն մեծ մասովը գրաւելու քաղաքը ։ Էտհէմ փաշա իր այժմու արշաւանքին 35,000 հոգի միայն ունի շարժման վիճակի մէջ։ Ուրեմն շատ արագ գործելով իր դիրքը վտանգի մէջ պիտի չդնէ. Նախ պիտի սպասէ որ իր հրետանիները փոխադրուին լերանց գագաթներուն վրայ, իր պարենաւորման եղանակն ապահովուի և կարենայ իր ամբողջ ոյժովն յառաջանալ Թեսալիոյ դաշտին մէջ»։ —Այս ոյժեր այժմ երեք թեւի բաժնուած են։ Ձախ թեւը կ'գործէ Բաբիայի (Մակեդոնիա) ծայրագոյն արեւելեան բնադաւառին, Նէզէրոսի և Րաբսանիի (Թեսալիա) մէջ՝ այսինքն Ոլիմպոսի և Սելանիկի ծովածոցին եզերաց միջեւ։ Հելլենաց և Համտի փաշայի զօրախումբին միջև Դշ. կատարուած զանազան ճակատամարտներու արդիւնքն հաւասար է։ Դշ. կէսօրին, ըստ Թայմզի, մինչեւ Մելունայի կիրճը լսուեցան օսմ. առաջին գիծերու հրացանաձգութիւնք։ Օսմանցիք նորէն յարձակման սկսան՝ Էլասոնայէն կամ Բլադամանայէն ղըրկուած զօրքերու օգնութեամբ ։ Աթէնքէն ու Լարիսայէն երէկ առնուած հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ օսմանցիք գրաւած են զՆէզէրոս։ Տէյլի Քրօնիքլ, որ հելլենասիրաց բերանն է, կըսէ թէ Աթէնքէն առնուած պաշտօնական լուրեր [illegible] կանը կը կրեն, աննպաստ են՝ ի մասին Թեսալիոյ։ Օսմանցիք յառաջացած են մինչեւ Րաբսանի։ Տէյլի Նիւզ ալ կըսէ թէ Քաքլամանոսի կիսաբաժինը Նէզէրոյէն քաշուեր է Մաքրիխորիի վրայ, բայց վերջին պահուն Աթէնքէն հեռագիր մը կ'ծանուցանէ թէ Րաբսանի վերստին գրաւուած է։ Եթէ Համտի փաշա տիրած է Րաբսանիի ու Նէզէրոյի և եթէ Էօմէր Նէշէտ փաշայի զօրաբաժնին մէկ մասը տիրած է Մելունայի կիրճին (Այս վերջին զօրաբաժինը կորսնցուց կիսաբաժնի իր երկու զօրավարները՝ Հաֆըզ փաշա ու Ճէլալ փաշա), ուրեմն Թեսալիոյ ամբողջ պաշտպանութեան գիծն՝ ընդ մէջ ծովուն և Քրէզիրի լերանց՝ այսինքն Սալամպրիասի ձորին տիրող բոլոր բարձունքներն օսմանցիներու ձեռքն անցած են։ Իրենց աջ թեւն այնչափ փութկոտութեամբ չէ գործած՝ այսինքն հետեւած է Էլասոնայէն (կամ Տէմէնիքայէն, աւելի դէպ հիւսիս) Թրնովօ տանող անուղղակի ճամբուն՝ Քրէզիրիի լեռնակոյտի չուրջէն անցնելով և քերելով Քսէրակիսի ձորը՝ մինչեւ Սալամպրիայի գետակն։ Այս բնադաւառին մէջ՝ Թրնովոյի և Տամազիի օսմ. դաշտին ինչպէս նաև Տամազիի և Զարքոսի թնդանօթաձիգներու կարեւոր կայաններուն միջեւ հելլէնք բուռն ընդդիմութիւն մ'ըրին, որ պատիւ կ'բերէ իրենց քաջութեան։ Իրենց լաւագոյն սպաներէ երկուքը՝ Թրիխալայի զօրաբաժնին հրամանատար գնդ. Մավրոմիխալիս և զօր. Մաքրիս, որ Լարիսայի զօրաց հրամանատարութիւնը թողուց, իրենց ոյժերը կեդրոնացուցին պահպանելու Րէվէնիի ու Կրիցովէլիսի կիրճերն. առաջնոյն վրայ անձամբ կը յարձակի Էտհէմ փաշա։ Կ'երեւի թէ հելլէնք այս վերջնոյն մէջ յաղթուեցան՝ Մաստրաբասի կիսաբաժնին մէկ սխալին հետեւանքով. սաստ պետը պարտաւորեցաւ. բայց ի Րավէնի՝ պատերազմական նախկին Նախարար Սմոլէնցի կիսաբաժնին օգնութեամբ այնչափ կը դիմադրեն որ Տէյլի Քրօնիքլ կ'գուշակէ թէ հակառակ կողմն ետ պիտի կենայ ազդկից անցնելու փորձէն, սակայն նոյն թերթը պաշտօնական աղբիւրէ կիմանայ թէ օսմանցիք յաղթած են ի Մաղի, որով պիտի կրնան արեւմուտքէն (Քաէրակիսի հովտէն) և հիւսիսէն (Մելունայի կիրճէն) Թրնովօ համնիլ, մինչեւ իսկ եթէ Զարքոսի ուղղութեամբ դէպի հարաւ աւելի յառաջ չերթան։ Բայց պէտք է հոս ի մէջ բերել հելլէն աղբիւրէ ոչ-պաշտօնական հեռագիր թէ Մաղի ետ առնուած է, զի Էլասոնայէն բերուած Զէյբէքս հեծելազօրք Լիգարեա նահանջեր են չկրնալով դէմ դնել Մաստրաբասի հրետանիներուն եւ Էվզոններու հրացանաձգութեանց։ Կըսուի թէ Կրիցովալիս ալ ետ առնուեր է։ Կրիցովալիսի կռուին առթիւ, որուն համար գնդ. Մաստրաբաս պարտաւորեցաւ, հազարապետ Օդոլինոս ինքզինքը պատասխանատու նկատելով անձնասպան եղեր է։ Պատերազմին սկիզբէն ի վեր երկրորդ հելլէն սպան է որ անձնասպան կ'ըլլայ։ Եօրկիոս Թագաւոր Եշ. (վաղը) անձամբ Թեսալիա պիտի երթայ։

ԼԱՐԻՍԱ. —Լարիսայի քաղաքին վերաբերեալ լուրերը միշտ անորոշ են եւ հակասական. միայն գահաժառանգին հեռագիրը կայ, որով կ'ծանուցանէ թէ պատերազմի դաշտը պիտի երթայ։ Օսմանցիք այնչափ վստահ են յաղթութեան վրայ, որ հիմակուընէ զՍէյֆէտտին պէյ կառավարիչ անուաներ են Լարիսայի, ուր իրենց երեք զօրաբաժինք պիտի կեդրոնանան՝ յետոյ, կըսէ Ստանտարտ, արեւելքէն դէպ ի Վոլօ քալելու և արեւմուտքէն ի Ֆարսալ (Զաթալճա) և երեք շաբթուան մէջ Աթէնքի մէջ մտնալու, զոր պիտի գրաւեն մինչև որ պատերազմական տուգանքը վճարուի։ Լարիսայէն Հավաս ու Րիւթէր հետեւեալները կ'հեռագրեն. — Օտար Լէգէոնին պատկանող 400 հոգի, որոց մէջ կան 26 անգլիացի, հոս ժամանեցին։ Համակրական ցոյցեր տեղի ունեցան կամաւորաց, որք ճամբայ ինկան խանդավառ ցոյցերով։ Անգլիացիք իրենց ազգային երգն ու պատերազմական երգեր կ'երգէին։ Լարիսա լեցուած է փախստականներով. ուտելիք չկայ. հիւանդանոցք լեցուած են. հիւանդապահներ և վիրաբոյժներ կ'ուզուին։ Ամէն վայրկեան բազմաթիւ վիրաւորք կ'հասնին. վիրահատութիւնք առանց քլորոֆորմի տեղի կունենան։ Սահմանագլխոյ գիւղերուն բնակչաց ի Լարիսա փախչելէն կ'երեւի թէ ահուդողի մէջ են։ Ճամբաները լեցուած են փախստականներով որք հետերնին կը տանին իրենց ոչխարները, ձիերն եւայլն։ Կիներ ու տղաքներ հետիոտն կ'երթան ։ Պառաւները շալկած կ'տանին ածոններ, անկողիններ և այլն։ Ամէն տեսակ սայլեր ու գրաստներ կարասիներ կ'կրեն։ Տեսարանը շատ տխուր է և կ'յիշեցնէ Վէսուվ լերան պայթման միջոցին Պոմպէի բնակչաց փախուստը։ Րիւդէրի թղթակիցն հետեւեալը կ'հեռագրէ Մելունայի կիրճէն.—Հելլէն բազմաթիւ դիակներ տեսայ, բայց մեծ մասը վերցուած էին պատերազմին դաշտէն։ Հելլէնք մէկ քանիներու համազգեստն հանած էին՝ միայն ներքին ճերմակեղէնները թողլով։ Օսմանցիք յարգանօք վերուցին իրենց թշնամեաց դիակներն և անտառուտ տեղեր տարին վրանին ծածկելով»։

ՊԱՏԵՐԱԶՄՆ Ց'ԵՊԻՐՈՍ. — Գնդ. Մանոս, որ Արդայի զօրաբաժնին կ'հրամայէ, կ'շարունակէ իր դանդաղ յառաջացումը դէպ ի հիւսիս. մէկ կողմէ կ'պաշտպանէ Արաքթոսի կամուրջն՝ օսմանցիներու յարձակմանց դէմ ի Պանի ուր 300 գերի բռնած է. կ'քալէ Բէնդէբիկլիայի վրայ, ուր առաջին ծանր դիմադրութեան կ'սպասուի։ Իմարէդէն Ֆիլիբիատէս տանող ճամբուն վրայ՝ զոր օսմանցիք թողուցին. գտնուեցան պաշարներ և ցիրուցան զանազան իրեղէններ, զորս փախստականք թողած էին։ Վերջին լուրեր կ'ծանուցանեն թէ գնդ. Մանոս հաստատուեր է ի Ստրիվինա՝ Լուրոսի արեւելեան և Ֆիլիբիատէսի հարաւային կողմը. գնդապետն հոն պիտի սպասէ Բրէվէզայի ամրակոծման արդիւնքին։

Հելլէն նաւատորմ արեւմտեան. — Բրէվէզայի ամրակոծումն յիրաւի ընդմիջուեր է, ինչպէս կ'ծանուցուէր օսմ. աղբիւրէ։ Կըսէին թէ հելլէն մարտանաւք ծովածոցէն դուրս ելած են. Նիւ Եօրք Հէրըլտ կ'ծանուցանէ թէ աւելի հեռուն՝ Գորֆու գացած են առ ծուխ առնելու և միեւնոյն ատեն ողջունելու Րիչիոդդի Կարիպալտի զօրավարն որ 30 իտալացի կամաւորներով Աթէնք կ'երթայ։ Սմէրդոսի օսմ. պահականոյն (որ նեղուցին միւս կողմը կ'գտնուի Գորֆուի քաղաքին հանդէպ) կրակ ըրաւ հելլէն մարտանաւուն վրայ. այս վերջինը ամրակոծեց այդ տեղն և առագաստանաւ մը բռնեց։

Հելլէն նաւատորմ արեւելեան. — Աթէնքէն կ'հեռագրեն թէ արեւելեան նաւատորմը Թեսաղոնիկեան եզերքն ի վեր երթալով ռմբակոծեր է Բլադամոնայի ամրոցն, որ Ոլիմպոսի արեւելեան կողմը կը գտնուի. նոյնպէս Քադիրինանին։ Հելլէն աղբիւրէ հետեւեալ կերպով կը պատմեն ամրակոծման մանրամասնութիւնը, զոր վերապահութեամբ կը հրատարակենք.— «Մաքսատան շէնքերը քանդուեցան. պահակազօրքերն ու ժողովուրդն հեռացան։ Ուտեստի մթերանոցներ քանդուեցան։ Նաւատորմը զարձին ամրակոծեց ու հրկիզեց Լէգօխորի նաւամատոյցը։ Էտհէմ փաշա անմիջապէս ութ հազար զօրք ղրկեց այդ եզերքներն որպէս զի արգիլէ հելլենաց ցամաք ելնելը։

ՆԱՀԱՆՋ ՀԵԼԼԷՆ ԶՕՐԱՑ.—Աթէնքէն կը հեռագրեն ապրիլ 24 թուով թէ ուրբաթ կէս օրին օսմ. զօրքերը բուռն յարձակում մ'ըրեր են Մաղիի վրայ, զոր կը պաշտպանէր Մաստրաբասի կիսաբաժինը։ Ցարձակման յաջորդեր է ճակատամարտ մը, որ տեւեր է վեց ժամ։ Այն ատեն է որ Կոստանդիանոս իշխան գումարեր է զինուորական խորհուրդ մը, որ որոշեր է նահանջել դէպ ի Թրնովօ։ Քիչ յետոյ սպայակոյտին կողմէ Աթէնք ուղղեալ հեռագիր մը ծանուցեր է թէ հելլէն զօրքերն համախմբուեր են ի Ֆարսալա և թէ Լարիսա թողուեր է։ Վիրաւորք Լարիսա թողուեր են Կարմիր Խաչի պաշտպանութեան տակ։

ԱԹԷՆՔԻ ՄԱՄՈՒԼԸ. — Աթէնքի լրագիրք կը յորդորեն ժողովուրդը համբերութիւն և պաղարիւն ցոյց տալ հանդէպ գէշ լուրերու ։ Բանակը, կ'ըսեն, քաջութեամբ կռուեցաւ և չլսուած զոհողութիւններ ըրաւ ազգային հողը պաշտպանելու ։

ՕՍՄ. ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐ. — Օսմ. կառավարութեան օտար երկրաց դեսպանք հետեւեալ ծանուցագիրն ուղղեցին Տէրութեանց.— «Աթէնքէն ապրիլ 21 թուական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Թուրքերը նեղած են Բրէվէզայի քրիստոնեայ բնակիչներն. այս լուր բոլորովին անհիմն է։ Իսլամ և յոյն հպատակաց միջեւ բնաւ գժտութիւն չկայ և ո և է ընդհարում տեղի չէ ունեցած։ Օսմանցի և յոյն հպատակներն, որք հայրենասիրական զգացում կը տածեն, ամենամեծ ուղղամտութեամբ կը վարուին. եղբայրաբար կ'կենակցին իրենց իսլամ հայրենակիցներուն հետ։ Բրէվէզայի յոյն մետրապոլտին վկայութիւնն ասոր մէկ ապացոյցն է ։»

ԳԵՐՄԱՆ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ շարժուն հիւանդանոց մը, զոր կը վարէ Տոքդ. Քորթ, Պերլինէն Աթէնք ղրկուեցաւ։ Հատ մ'ալ Կ. Պոլիս պիտի ղրկուի՝ տեսչութեամբ Տոքդ. Բիւլդների ։

ՏԻԿԻՆ ԿԼԱՏՍԹԸՆԻ նախագահութեամբ տիկնանց ընկերութիւն մը կազմուեցաւ օգնելու հելլէն վիրաւորներուն։

ՖԱՐՍԱԼԱ, Թուրքերէն Զաթալճա, ուր քաշուեցան հելլէն զօրքերը, շինուած է Լամիայի ճամբուն վրայ, Լարիսայէն 50 քիլոմէթր հեռուն։ 2300 բնակիչ ունի ։ Երկու հազար տարի կայ (Քրիստոսէ 48 տարի առաջ) որ Կեսարի կողմէ Պոմպէի դէմ մղուած պատերազմին դաշտն եղաւ։ Օսմանցւոց ժամանակ ունէր 5,000 բնակիչ, 6 մզկիթ և 1 Մէտրէսէ։ Ժողովրդեան մեծ մասն իսլամ էր, որ քաղաքն Հելլենաց ձեռք անցնելէն յետոյ ուրիշ տեղ գաղթեց։

ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԷՆ Ապրիլ 23ին Աթէնք ուղեւորեր են տեղւոյն հելլէն գաղթականութեան երեւելիներէն մէկ քանին, որոց մէջ կան այրի Տիկին Ժօրժ Զաֆիրօբուլօ և Օր. Ժիւլի Սքարմանկա, հիւանդանոցներու մէջ ծառայելու։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆՑ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Կ. Պոլսոյ Գործակալութիւն.—Լոնտոն, 26 ապրիլ. — Երեսփ. Ժողովին մէջ Մր. Պալֆուր յայտարարեց թէ Տէրութիւնք որոշած են չէզոք մնալ հանդէպ Թուրքիոյ և Յունաստանի։ Տէրութիւնք պատերազմէն առաջ Կրետէի եզերքը գրաւած ըլլալով որոշած են պահել կղզւոյն պաշարումը։

ԱԹԷՆՔ. —Առնի զեկոյց մը կը հրատարակէ թէ այսօր Թագաւորն ու Մ. Տէլեանիս խորհրդակցեցան։ Ն. Վեհափառութիւն յայտարարեց թէ պատրաստ է վաւերացնել կառավարութեան այն ամէն որոշումներն, որք կարենան բարւոքել կացութիւնը։ Խորհրդակցութենէն յետոյ Նախարարք գումարուեցան մ'ունեցան ազգու միջոցներ ձեռք առնելու համար. բայց սպայակոյտի զանազան սպայից ետ կանչուելու լուրը կանխահաս է։

Ֆրանքֆուրթ.— Բարիզ, 26 ապրիլ.— Ջեռնհաս ակումբներու մէջ ընդհանուր կարծիքը սա է թէ Ֆարսալա ամրութիւններ չունի, որով հելլենաց անկարելի պիտի ըլլայ զայն պաշտպանել։— Աթէնքէն կ'հեռագրեն թէ պատերազմ

դաշտէն եկած լուրերու հետեւանօք մեծ յուզում կ'տիրէ։ Շփոթութիւնք մտալուտ կ'համարուին։—Անգլ. և Ֆրանսական մամուլները միջամտութիւն կառաջարկեն որպէս զի վերջ տրուի Թուրքեւհելլէն պատերազմին։— Տէրութիւնք որոշած են դէմ դնել՝ նոյն իսկ բանի ոյժով՝ Հելլէն նաւատորմին ամէն գործողութեանց՝ Սելանիկի քաղաքին դէմ։

ՀԵՌԱԳԻՐԵՐ

ՀԱՆԵԱ, 26 ապրիլ. — Ֆրանսացի սպայից բանակցութիւնք յաջողութեամբ պսակուեցան։

ՓԱՐԻԶ.— Պուլկար փոխառութեան մը լուրը կը հերքուի։

ՎԻԷՆՆԱ.— Աւստրիոյ սպայակոյտին պետ զօր. Պէք եւս ընկերացաւ Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր ի Պետրսպուրկ։ Ն. Վեհափառութիւն ռուսական սահմանագլխոյն վրայ ընդունուեցաւ Զարին թիկնապահներուն կողմէ, որք ընդառաջ ղրկուած էին։ Աւստրիական մամուլը մեծ կարեւորութիւն կուտայ երկու կայսերց տեսակցութեան՝ մանաւանդ արդի դէպքերու պատճառաւ։ Նոր ապացոյց մը կ'տեսնէ թէ եւրոպական Տէրութեանց մեծ մասը բարեկամական յարաբերութիւններ կը տածեն՝ հակառակ իրենց շահերու զանազանութեան, և անկեղծօրէն կը բաղձան հեռացնել ամէն խառնաշփոթութիւն։

ՊԵՏՐՍՊՈՒՐԿ. — Պաշտօնաթերթը կ'ողջունէ Ֆրանձ Եոսէֆ կայսեր ժամանումն, ըսելով որ Ռուսիոյ և Աւստրիոյ վեհապետք Եւրոպիոյ խաղաղութեան պահապաններն են։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլ. կառավարութիւնը կ'շարունակէ շոգենաւ դնել զօրք և մեծ քանակութեամբ ռազմամթերք Գլուխ Բարեյուսոյ ղրկելու։ Ծանրապէս կ'շեշտուին թշնամական զգացմունք ընդդէմ Թրանսվալի կառավարութեան։ Ձեռք առնուած վերջին միջոցները մեծ դժգոհութիւն պատճառեցին օտարականաց, որոց շահերը կը վնասուին։ Կռիւ մը մօտալուտ է։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպէս ծանուցինք, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ Յունաց Նորընտիր Ս. Պատրիարքին շնորհաւորական այցելութեան գնաց եկեղեցականներու և աշխարհականներու հետ, որք հինգ կառքերու մէջ բազմած էին հետեւեալ կարգաւ. Ա. կառքին մէջ բազմած էր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն՝ իր դէմն ունենալով Քահու Քեհեասի Ֆրէնկեան էֆ., Բ. կառքին մէջ՝ կրօնական ժողովոյ Ատենապետ Տ. Գրիգորիս եպս. Յովհաննէսեան և Բ. Ատենապետ Տ. Վահրամ եպս. Մանկունի, Գ. կառքին մէջ՝ Պատր. Փոխանորդ Հայրն և Յովսէփ Ծ.Վ. Այվազեան, Դ. կառքին մէջ Քաղաք. ժողովոյ անդամ Զարեհ Տիլպէր ու Եուսուֆեան Տիգրան էֆ.ք, Ե. կառքին մէջ կը գտնուէին Սամաթիոյ քարոզիչ Տ. Զաւէն վարդ. և «Բիւզանդիոն»ի ներկայացուցիչ Գր. Մարգարեան էֆ։ Ս. Պատրիարք Հօր կառքին կը հետեւէին չորս հեծեալ բարապանք։ Ն. Ամենապատուութիւն և իրեն ընկերացողք ժամ 8ին հասան ի Ֆէնէր, ուր փողոցները լի էին Յոյն և Հայ հետաքրքիր խուռն բազմութեամբ։ Ս. Պատրիարք Հայրն իր հետեւորդներով Պատրիարքարանի դռնէն ընդունուեցաւ տասն երկու վարդապետաց կողմէ, որք առաջնորդեցին Ն. Սրբազնութիւնն ընդունելութեան մեծ դահլիճն, որու դրան առաջ կ'սպասէր Տ. Կոստանդիանոս Ե.՝ շրջապատեալ բարձրաստիճան եկեղեցականներով։ Հոն, երկուքին Պատրիարքունք սիրալիր կերպով երիցս զիրար ողջագուրելէ յետոյ, Տ. Օրմանեան Սրբազան՝ իրեն ընկերացող եկեղեցական Հայրերն ու աշխարհականները մի առ մի ներկայացուց։ Յունաց Ս. Պատրիարքն եւս փոխադարձաբար ներկայացուց գտնուող եկեղեցականներն, որք էին՝ Տ. Ներմանոս մետրապոլիտ Հերակլիոյ, Տ. Կոստանդիոս՝ Տրապիզոնի, Տ. Սոփրոնիոս՝ Քարրաթոսի, Տ. Դիոնէսիոս՝ Էլէֆթերուպոլսոյ, ուր Ծ. վարդապետք, Պատր. փոխանորդ Տ. Կիրիլոս, Քահու Քեհեասի Անտոնակի էֆ., Պատրիարքարանի դիւանապետներն, ևն։ Սինոդի և Քաղ. ժողովոյ մի քանի անդամներ կարեւոր պատճառներով բացակայ գըտնուիլ պարտաւորուած էին։ Ամեն. Տ. Օրմանեան Սրբազան պատշաճ բանիւք շնորհաւորեց Տ. Կոստանդիանոս Ե.ի արժանաւոր ընտրութիւնն յաթոռ Տիեզերական Պատրիարքութեան Օրթոտոքս Եկեղեցւոյ, եւ յանուն Հայ Ազգին իր սրտագին խնդակցութիւնն յայտնելով կար և յաջողութիւն մաղթեց։ Աւելցնելով, «արդէն, ըսաւ, գրական և կրօնական խորին հմտութեամբ օժտեալ Ձեր Սրբազնութեան նման անձ մը՝ երբ իր վրայ կ'միացնէ նաեւ երկարժամանակեայ փորձառութեան և հաստատամտութեան առաւելութիւններն, ապահով ենք թէ ըստ ամենայնի պատիւ պիտի բերէք այն աթոռոյն՝ յոր կոչեց զՁեզ Ազգին ու Եկեղեցւոյն ձայնն։» Յունաց Ս. Պատրիարքն շնորհակալութիւն յայտնեց այս համակրական արտայայտութեանց համար, ինքն ալ իր կողմանէ աւելցնելով թէ Հայոց ազգն ալ երջանիկ է այսօր՝ Օրմանեան Սրբազանի նման Պատրիարք մը վայելելուն համար։ «Դուք ո՛չ թէ Ձեր Պատրիարքութեան օրով, այլ անկից առաջ ալ, ըսաւ, արդէն իսկ ամէն Քրիստոնեայ հասարակութեանց մէջ համբաւ մը շինած էիք Ձեր իմացական ու վարչական բարձր կարողութիւններով, ես զայս շատ մօտէն և ի վաղուց գիտեմ։» Երկուքին Ս. Պատրիարքաց տեսակցութիւնն յոյժ սիրալիր եղաւ. վաղեմի մտերիմներու խօսակցութիւն մ'էր կարծես։ Հա՛րկ է ըսել թէ Տիմիդրիոս էֆ. Չօլաքեան կարի տրտում էր, տեսնելով որ Արեւելեան երկու քոյր Եկեղեցեաց ներկայացուցիչք՝ իրենց լեզուագիտական հմտութեամբ՝ ասպարէզ չէին թողուր իր հայագիտութիւնն ի հանդէս ածել։ Եւ իրօք շատ մաքուր փռանսերէն կը խօսէին Հայ և Յոյն Պատրիարքները. Նոյն իսկ ներկաներէն ոմանք յունարէն և գերմաներէն ալ խօսեցան Ն. Սրբազնութեան հետ որ հաճոյալի տպաւորութիւն մը գործեց բոլոր ներկայից վրայ։ Յունաց Ս. Պատրիարք Հայրն, ի մէջ այլոց ըսաւ. «Ես ի Միտիլլի ճանչցայ պատուական Հայ ընտանիք մը, Աղաթօն Մկրտիչ էֆ., որու բարեկամութիւնը վայելեցի երկար տարիներ. մեծ մարդ մ'էր, ըսաւ, Աղաթօն էֆ. և պատուական հայր մը։ Եւ ինձ վիճակեցաւ դժբախտաբար զանի հողին յանձնելու տխուր պարտականութիւնը։» Նոյնպէս տեղեկութիւն ուզեց հանգուցեալ Այվազեան Գէորգ էֆ.ի որդւոյն վըրայ զոր իր պաշտպանութեան ներքեւ առնելով՝ դաստիարակած էր ի Միտիլլի։ Իբր մէկ ժամու սիրազեղ տեսակցութենէ մը յետոյ, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հրաժեշտ առնելով, հանդիսաւոր կերպով իջաւ Մայր եկեղեցի, ուր կանուխէն լեցուած էր խուռն բազմութիւն մը, և շքեղապէս լուսազարդուած։ Երգեցիկ դպիրներ ու սարկաւագներ շարական կ'երգէին։ Յունաց Ս. Պատրիարք Հայրը բոլոր ներկայից ըստ սովորութեան բաժնեց Զատկական ոսկեզօծ և ծաղկենկար հաւկիթներ՝ գոյնզգոյն ժապաւէններով կապուած ծրարներով։ Ս. Պատրիարք Հայրն իր հետեւորդներով՝ Մայր տաճարի մէջտեղ դըրուած Ս. Յարութեան պատկերն համբուրելէ յետոյ՝ եկաւ Պատրիարքական աթոռն և ներկայ ժողովրդեան հետեւեալ իմաստալից քարոզը խօսեցաւ։

«Խորհրդաւոր զուգադիպութեամբ մը տիեզերական Աթոռոյդ նոր պահակալին, Ն. վեհ Սրբազնութեան Տ. Տ. Կոստանդիանոսի նուիրական պաշտօնին շնորհաւորութեանց հետ, առիթ կ'ունենամ բոլոր հաւատացեալ ժողովրդեանդ ալ Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ամենակեցոյց Ս. Յարութիւնը խնդութեամբ շնորհաւորել։

«Աւետարանը կ'պատմէ թէ Քրիստոսի մահուան առթիւ ցրուեալ աշակերտներ, նորա Յարութեան աւետօք դարձեալ իրարու հետ խմբուեցան։ Այդ օրէն մինչեւ ցայսօր բոլոր քրիստոնեայք սիրոյ նշանակ ունին Ս. Յարութիւնը, և թէպէտ տարբեր լեզուներով և ծէսերով իրարմէ զատուած և ներքին ու մասնաւոր խնդիրներով ալ իրարմէ բաժնուած, սակայն Քրիստոսի Յարութեան հաւատով և Յարութեան յուսով քրիստոնեայքս միոյ գլխոյ Քրիստոսի մի մարմին եմք։ Այսօր ալ Երուսաղեմայ Ս. Յարութեան տաճարին մէջ և Տեառն Մերոյ գերեզմանին վրայ այլածէս և այլալեզու եկեղեցեաց հոգեւոր պաշտամամբ միաւորիլը քրիստոնէական սիրոյ անջնջելի նշանակը կ'մնայ։

«Քրիստոնեայ եկեղեցւոյ միաբանութեան գործն, երբ հանուր քրիստոնէութեան ըղձից առարկայ կ'խօսուի շարունակ, և զանազան եկեղեցեաց պետեր զայն իրենց ջանից նպատակ ընելու կամքն ալ կ'յայտնեն։ Իբր Հայ. Եկեղեցւոյ խոնարհ պաշտօնեայ և նորա ուղղամիտ դիտմանց թարգման, կ'համարձակիմ յաւելուլ թէ քրիստոնեայ եկեղեցեաց միաբանութիւնը դժուարին կ'դառնայ երբ նոր և նորոյ կալանելիք բանի մը պէս նորանոր փորձերու կ'ենթարկուի։ Ապահովագոյն հիմն է՝ քրիստոնեայ եկեղեցեաց միաբանութիւնն եղելութեան մէջ փնտռել, և հին և նոր ժամանակաց արտայայտութիւնները դիտելով անոնցմէ քաղել և կազմել քրիստոնէական սիրոյ արտաքին և պաշտօնական ձեւերն ալ։ Արեւելեան եկեղեցիք որք մօտաւորագոյն են քրիստոնէութեան օրրանին, և մօտաւորագոյն նորա հնաւանդ ընթացից, մօտաւորագոյն են այդ ապահով ճանապարհն ալ, և այս վայրկենիս երբ Հայ. Ս. Եկեղեցւոյ պաշտօնեայս, յունական Ս. Եկեղեցւոյդ մէջ, Քրիստոսի Ս. Յարութիւնն հաւատացեալ ժողովրդեանդ ողջունելու բաղդը կ'ունենամ, կ'յորդորուիմ մաղթել քրիստոնէական Ս. Հաւատոյ Երկնաւոր Հիմնադրէն, որպիսի իր հըրաշափառ Յարութեան շնորհիւ սէր և միութիւն աճեցնէ բոլոր քրիստոնեայ եկեղեցեաց մէջ, և իր անսուտ բերանով նախագուշակուած միոյ հովուի Քրիստոսի ձեռամբ միոյ հօտի քրիստոնէութեան անսասան միութիւնն ինչպէս էր ի սկզբան նոյնպէս ճշմարտի և այժմ և յաւիտեանս։ Մաղթենք այդ ուղղութիւնը բոլոր եկեղեցեաց պետերուն և պաշտօնեաներուն, մաղթենք մեր հոգին բոլոր եկեղեցեաց հաւատացեալներուն, և սոյն զգացմամբ տանք իրարու «Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց» նուիրական ողջոյնը։

Տիմիդրիոս էֆ. անմիջապէս յունարէնի թարգմանեց զայն և հանդիսականք «ամէն»ներով և փոխադարձ միաբերան «Քրիստոս յարեաւ»ներով պատասխանեցին Հայոց Պատրիարքին նուիրական ողջոյնին։ Ապա «Պահպանիչ»ով օրհնեց հաւատացեալ խուռներամ ժողովուրդն, որ փութաց Ն. Սրբազնութեան Աջն համբուրել։ Ս. Պատրիարք Հայրը միեւնոյն հանդիսաւորութեամբ մեկնեցաւ եկեղեցիէն՝ շնորհակալութիւն յայտնելով իրեն և իր հետեւորդներուն եղած սիրալիր մեծարանաց ու պատւոյն համար։

—Առաջիկայ Ուր. օր Յունաց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը փոխադարձ այցելութեան պիտի գայ Ամեն. Տ. Օրմանեան Սրբազանին։

—Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը վաղը Եշ. Մայր եկեղեցւոյ մէջ հանդիսաւոր Պատարագ պիտի մատուցանէ կանանց համար։

—Ներքին գործոց Նախարար Մէմտուհ փաշա իր այցետոմսը ղրկեց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ի շընորհաւորութիւն Զատկական տօնին։ Այցետոմսը բերաւ Ն. Վսեմութեան թարգման Իքիատէս էֆ. որ միանգամայն իր այցետոմսն ալ յանձնեց։

—Այսօր Վսեմ. Ստեփան փաշա և ճարտարապետ Քամպանաքի էֆ. Ազգ. Հիւանդանոց կ'երթան՝ շէնքին առողջապահական թերութիւնները բարուոքելու միջոցներուն վրայ խորհելու համար։ Գլխաւորապէս ճեմիչներն և կոյուղիները պիտի վերաբանուին նոր դրութեան՝ գարշահոտութիւնը դադրեցնելու համար. զի երկաթուղին արգելք եղած է Հիւանդանոցին կոյուղիներն ուղղակի ծով հոսեցնելու։ Կը լսենք թէ Միքայէլ էֆ. Յակոբեան կ'նուիրէ այս բարեփոխումներու համար պէտք եղած 3-400 ոսկիի գումարը։

—Աւստրիական դեսպանատան Բ. թարգմանն երէկ ի Պատրիարքարան եկաւ և Ս. Պատրիարքի բացակայութեանն ընդունուեցաւ Փոխ. Հօր կողմէ։ Ռուսական դեսպանատան կողմէ եկաւ թարգման Մ. Յաբեթիկ Նէվրուզ։

—Ս. Պատրիարք Հայրն այս Զատկին նորութիւն մ'ըրաւ։ Կիրակի Մայր Եկեղեցիէն հանդիսաւոր թափորով Պատրիարքարան ելնելով, այն ազգային պաշտօնարանին համար Տնօրհնէքի արարողութիւնը կատարեց՝ բազմաթիւ եկեղեցականներով շրջապատուած։

—Ազր. Պոլիսէն մեզ կը գրեն Ապր. 15/27 թուով.

«Թաղ. Խորհրդոյ որոշմամբ Աւագ Շաբթուան հանդիսաւոր ժամերգութեանց ատեն պնակ շրջագայեցաւ ի նպաստ Որբերու։ Առաջին շրջաբերութեան, Ծաղկազարդի կիրակին արդիւնքը 8 ոսկի եղաւ։ Քահանայք, մասնակցելու համար ժողովրդեան նըւիրատուութեանց, Աւագ Հինգշաբթի առտուան ստացած օրհնեալ պնակի հասոյթը նուիրեցին որբերուն։

«—Ժողովուրդը տակաւ կը դադրի յուսալէ թէ Դիմաքսեան Սրբազան յօժարի գալ Եւտիրնէ։ Միւս կողմէ բեմին վրայ կենդրալապակ գլուխ մը տեսնելու փափաքը մաշեցնող տենչանքի մը կը փոխուի։ Կ'կարծուի թէ Պատրիարքարանը չպիտի ուզէ ստիպում բանեցնել Հմայեակ Սրբազանի վրայ։ Կ'մտածուի նոր ընտրելեաց ցանկ մը խնդրել, Պատրիարքարանի գործը դիւրացնելու համար։»

—Սեբաստիայէն կը գրեն մեզ Ապր. 9 թուով.

«Կարելի չէ՞ արդեօք Սեբաստիոյ Որբանոցն ընդարձակել, փոխանակ ճամբու ծախք ընելով որբերն այս կողմերէն Պոլիս տեղափոխելու։ Հոս արդէն պատրաստ շէնքեր ունինք. Ս. Նշան, Անապատ և Ս. Յակոբ վանքերուն ամէն մին կրնայ ծառայել Որբանոցի, և սեփական շատ մը արտեր ունին։ Բողոքականք այսօր տարեկան 30-40 ոսկի վարձք կուտան նոր Որբանոցին համար։ Այդ գումարով ալ շատ մը որբեր կրնային խնամուիլ։ Զուլում մը՝ այս մասին՝ չէ՞ կարելի։»

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Մարաշ գաւառին կառավարիչ անուանեցաւ Պայազիտի նախորդ կառավարիչ Արիֆի փաշա։

—Միրլիվայութեան աստիճան տրըւեցաւ Էլասոնայի կայս. բանակին սպայակոյտին գնդապետ Սէյֆուլլահ պէյի։

—Ականակուռ Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Էլասոնայի կայս. բանակին սպայակոյտի նախագահ Ֆերիգ Եօմէր Րիւշտի փաշայի և նոյն զօրաբանակին Թնդանօթաձիգ զօրաց Ֆերիգ Կրումպքով փաշայի։ Ա. կարգի Մէճիտիյէ՝ նոյն բանակին թնդանօթաձիգ զօրաց հրամանատար Միրլիվա Րիզա փաշայի և Սէյֆուլլահ փաշայի։ Լիագաթի ոսկի շքադրամ՝ Հայտէրանլը Աշիրէթին պետ և Համիտիյէ հեծելազօրաց 25րդ գունդին գեր-գնդապետ Հիւսէյին փաշայի։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ.—Բշ. կէսօրէն 5 ժամ յետոյ դեսպանք գումարուեցան աւստրեւհունգարական դեսպանատան մէջ։ Գումարումը տեւեց երկու ժամ։

ԿՐԵՏԷ։—Ապստամբք, որք ուրբաթ յարձակած էին Իզզէտտին ամրոցին վրայ, ետ մղուեցան։

ԳԵՐՄԱՆ հարիւրապետ Էնկէլ կայս. կառավարութենէն պաշտօն պիտի ըստանայ երկաթուղւոյ վաշտ մը կազմելու։

ՍԵՐՊ դեսպան Մ. Վլատան Եօրկէվիչ Բշ. կայս. Պալատ գնաց և տեսակցեցաւ առաջին քարտուղարին հետ։

ՌՈՒՍ դեսպանատան Ա. քարտուղար Մ. Սչէրպաչէֆ Պետական Խորհրդականի աստիճանին բարձրացաւ։ Ս. Վլադիմիր պատուանշանը տրուեցաւ դեսպանատան բժիշկ տքդ. Քարաքանովսքիի և Բ. թարգման Մ. Նաքոպլէվի։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ ֆրանսական փոխ-հիւպատոս անուանեցաւ Մ. Ժորժ Ֆէրրիյէ, Պաղտատի՝ Մ. Ռոնէ և Մուսուլի՝ Մ. Սանգի։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց Նախարարութիւնը պատերազմի արդիւնքին վրայ ամէն օր հեռագրաւ տեղեկութիւն կը հաղորդէ օտար երկրաց օսմ. դեսպաններուն։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ Դարդանելի նեղուցէն անցնելով Գումգալէի առջեւ կեցեր է։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ Մօնթէպէլլօ մարտանաւն երէկ Սելանիկէն Վոլոս գնաց։

ՀԵԼԼԷՆՔ.—Երէկ ռուսական ու իտալական շոգենաւերով հինգ հարիւրի մօտ հելլէնք Պիրէոն գացին։

ՄԵԿՆՈՒՄ. — Սերպ դեսպան Մ. Վլատան Եօրկէվիչ երէկ գիշեր Եւրոպական կառախումբով Պելկրատ ուղեւորեցաւ։ Սեւ Լերան դեսպանը, պուլկարական գործակատարն և այլք Սիրքէճիի կայարանն երթալով ողջերթ մաղթեցին։

ԿՐԵՏԷ.— Հանեայէն կը գրեն Եւրոպական լրագրաց թէ ապստամբք պաշարման գիծը նորէն խզելու փորձ փորձած ըլլալով, 800 եւրոպական խառն զօրք և քանի մը թնդանօթ ղըրկուեր են՝ անոնց յարձակումը վանելու համար։ Աթէնքի լրագրաց խօսքին նայելով, Հանեայի բանտը գտնուող չարագործք փոխադրանաւով մը Հաղոս ղրկուեր են։ Թայմզ կ'ըսէ թէ Կըրետէի ապստամբք եթէ եւրոպական խառն զօրաց վրայ յարձակելու անխոհեմութիւնը գործեն, խիստ պատիժ մը պիտի ունեն եւրոպական զօրքերէն, սակայն հաւանական է որ այսպիսի յիմարութիւն մը պիտի չգործեն, եւ եւրոպական խառն զօրաց ներկայութիւնն ի Կրետէ՝ ամէն անտեղութեանց առաջքը պիտի առնէ։ Զօր. Վասոս ծանուցեր է թէ պատերազմի պիտի ակսի, սակայն ծովակալք խստիւ սպառնացեր են։ Սիդիայի ապստամբք խոստացան ֆրանսացի սպայ Մ. Ֆաժէնի թէ զէնըընկեց պիտի ըլլան։ Գնդ. Ջէրմայա իր կառավարութենէն նորէն զօրք ուզեց։ Հելլէն վիռուրք կ'օգնեն ապըստամբաց։

ՄԷՃԻՏԻԷ Թըրփիլանաւն, որ Դարդանէլէն մայրաքաղաքս եկած էր, օսմ. նաւատորմին պէտք եղած պիտոյքներն առնելով այսօր դարձեալ Դարդանէլ պիտի դառնայ։

ՍԵԼԱՆԻԿԷՆ կ'գրեն թէ Մէսաժըրի ընկերութեան Գոդէս շոգենաւը Սելանիկ գացած միջոցին, Քէսէնտէրէի բացերը գտնուող հելլէն մարտանաւեր կեցուցեր են զայն և հելլէն սպաներ շոգենաւուն մէջ խուզարկութիւն կատարելէ վերջ, արտօներ են որ շոգենաւն իր ճամբան շարունակէ։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքն երէկ Զատկի տօնին առթիւ անձամբ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Սինոդի անդամներուն։ Պատրիարքական փոխանորդն ալ օտար տէրութեանց դեսպանատուններն երթալով, շնորհաւորեց Զատկի տօնն։

ԱՅՏԸՆԻ նահանգին Միլաս գաւառակին մէջ պուլկարական նոր վարժարանի մը կառուցման համար արտօնութիւն խնդրուած է Բ. Դռնէն։

ՆՊԱՍՏ.—Կրէտէի իսլամ կարօտելոց ի նպաստ Սելանիկի մէջ կատարուած հանգանակութեան գումարը 33 հազար ղրշ.ի հասած է ցարդ։

ՍՊԱՆԻՈՅ և Թուրքիոյ միջեւ առեւտրական դաշնագիր մը կնքուած ըլլալով, մաս մը սպանիացիք կ'խորհին ֆրանսերէն և սպաներէն թերթ մը հրատարակել մայրաքաղաքիս մէջ և այս մասին պէտք եղած դիմումն ըրեր են Բ. Դրան։

ՀՈՒՆՁՔ. — Եակիշէհիրի մէջ բոլոր հունձքերը՝ մանաւանդ գարին առատ պիտի ըլլան։ Էնկիւրիի և Գոնեայի մէջ ալ հունձքերը լաւ վիճակի մէջ են։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհրդոյ նախկին ատեանն երէկ դատեց Բերայի բանտին պաշտօնեայ Ահմէտ Բասիմ էֆ.ին, որ անհոգութեամբ պատճառ եղած էր Ջէհրա անուն կնոջ մը նոյն բանտին մէջ անձնասպան ըլլալուն համար։ Ահմէտ Բասիմ էֆ. դատապարտուեցաւ իր մէկ ամսաթոշակը տուժելու և դատական ծախքերը վճարելու։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Սալի օրը Խասգիւղի Գալայճը Պաղչէսի թաղին մէջ Խալիլ անուն քսանամեայ երիտասարդ մը ինքզինքը ջրհորը նետելով խեղդուեցաւ։ Կըսուի թէ սիրային յարաբերութիւն մը մղած էր զինքը վերջ տալու իր կենաց։

ՏՈՔԹՈՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

Հաստատեալ յամին 1852

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անդամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, [illegible] (ըստ տարիքի), [illegible], [illegible] երաշխաւորեալ։ «Սկոռբիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ Թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար աքցաններու միջոցաւ [illegible]։

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց Բերա (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշդ Ջըպուգճեանց դէմ)։

Դատըգիւղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 նոր բացուած Խրիսովէլի փողոց ամէն օր։

Յ. Գ. — Հաւատարելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբոյժերու, ձեռները կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ
16 ԱՊՐԻԼ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ

Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ. Օ. Ո.		19 19
Ամենէն բարձր գին	»	20 04
Ամենէն վար գին	»	19 22
Օսմանիյէ	»	— —
Ռումէլիի երկաթ. Ֆր. գոց.		89 50
Ամենէն բարձր գին		90 —
Ամենէն վար գին		89 —
Ռէժի	»	— —
Բանքի ժէնէրալ օթթօմ.	»	6 15
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	»	3 80
Թրամուէյ բաժնեթ. ղրշ.		6 80
» ժուխանա »		2 30
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ. Ա. Ո.		2 26
Թրամուէյ պարտաթ. Ֆր.		495 —
Տէրքօսի Ջուրի ընկ.	»	330 —
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	455 —

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քօնսօլիտէ մէկ օրուան Օ. Ո.		5 —
» ութ » »	»	8 50
Ռում. երկ. մէկ » »	»	— —
» » ութ » »	»	— —

ԲԱՑՈՒՄ ԱՅՍ ԱՌԱՒՕՏ

Օսմ. Քօնս. Սէրի Դ. Օ. Ո. ք. կ.		19 29
Ռումէլիի երկաթուղի Ֆր.		89 —

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս ղրշ.		108 3/4
Փարիզ 3 » Ֆր.		23 10
Ֆիօրին մանտա »		10 97½

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 12
Անգլիական ոսկի	»	109 34
Բօլ Իմբէրիալ	»	90 —
Մէճիտիյէ արծաթ	»	108 12
Ռուպլի Թղթադրամ Օ. Ո.		8 63
Քըրըմից		51 10
Մէթալիք		97 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ, 27 ԱՊՐԻԼ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	Ֆր.	102 72
Օսմ. քօնս. Սէրի Դ.) բաց.	»	17 85
) գոց.	»	18 07
» » » Բ.	»	30 95
» » » Գ.	»	18 60
Օսմանիյէ	»	— —
Ռումէլիի երկաթուղի	»	88 75
Օսմ. Բանքաիթէ	»	404 —
Մաքսատուն	»	426 —
Օսմ. Ռէժի	»	278 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	508 —
Քրէտի Լիօնէ	»	749 —
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3184 —
Իտալական Ռանթ	»	90 60
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 105
Դրամազեղչ	»	2 —

ՊԵՐԼԻՆ, 27 ԱՊՐԻԼ

Օսմ. փոխառութիւն 1888 մարք		86 10
Ռումէլիի երկաթուղի	»	94 50
Անատ. երկ. պարտաթղթ.	»	83 50
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 28

ՎԻԷՆՆԱ, 27 ԱՊՐԻԼ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ ֆիօր.		119 95
Ռումէլիի երկաթուղի	»	44 —
Օսմ. Ռէժի	»	132 —

ԼՈՆՏՈՆ, 27 ԱՊՐԻԼ

Անգլ. քօնսօլիտէ	Ա. Ո.	112 —
Օսմ. » Սէրի Ա.	»	65 —
» » » Բ.	»	31 —
» » » Գ.	»	18 25
.դ.) բաց.	»	17 63
) գոց.	»	17 93
Փոխառութիւն Գասապա	»	77 50
» Օսմ. 3 ½ %	»	95 50
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	10 31
Այտընի երկաթուղի	»	11 63
Եգիպտական Միացեալ	»	106 50
Հելլենական 5 %	»	20 —
Մօնօպօլ հելլենական 4 %	»	20 —
Ռանթ » 4 %	»	17 —
Ռուսական 3½ % 1891	»	99 50
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888	»	90 —
» նոր » 6 % 1892	»	91 —
Փոխան. Փարիզի վրայ	»	25 26¼
Դրամազեղչ	»	2 ½

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000· ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 12,433,000
ՀԱՍՈՅԹ 1895 ՏԱՐԻՈՅ 3,161,300

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000· ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,671,100
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐԻՈՅ 1,245,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց յայտ տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ զումարներ ապահովագրելու կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև երբ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասուն 20,000,000 Անգլ. Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՄԱՐԻԹԱՅՄ»

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 5,000,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 100,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարները խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուղղակի կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22 կր. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ՅՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլի և Պոսթոնի միջև բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթորիան	10500	Պլավիան	3500
Ասմէնիան	10500	Էճիրչիրն	3500
Քեստրիան	10500	Բերժերն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Կօլըմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ծորճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Պոստոնիան	8000	Ալզաշիրն	2500
Վիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Քալէրնիան	3700	Մինչօ	900
Վալօնիան	3700	Օբօրթօ	800
Պլումինիան	3700	Լիսպօն	800
Պասպիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը զրկել շոգենաւուն ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1 Ղալաթիա

ՔՈՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլի և Պոսթոնի միջև ամսոյ երկու անգամ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Սամարիա	3574
Էթրուրիա	7718	Մարաթոն	2403
Սէրվիա	7391	Ալկաս	2393
Ուրանիա	7268	Սարակոսա	2166
Բավօնիա	5587	Թարիֆա	2246
Սէֆալօնիա	5517	Բալմիրա	2144
Կալլիա	4809	Թրինիտատ	1899
Սայթիա	4557	Մօրօգգօ	1855
Ալէբբօ	2143	Պրիթիշ Քուին	735
Քէտար	1876	Քարինթիա	5598
Շէրպուր	1614	Սիլվանիա	5598
Գադալոնիա	4845	Քամբանիա	12950
Պոթնիա	4531	Լուքանիա	12950

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՆԻ գործակատար Ալիքսիատիս խան, Թիւ 4 Ղալաթիա

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Փրանք	14,500,000
Պահեստի դրամ	»	21,173,000
Տարեկան հասոյթ	»	44,820,000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն միթերանոցներ և բնակարաններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ, խիստ չափաւոր սակագիներով։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս Պաղչէ-Գաբու, Անանիատիս խան, 12, 13, 14

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլի և Պոլսոյ միջև կանոնաւորապէս բանող

Ա. կարգ 245 փրանք
Բ. » 175 »

Ուղևորներ տեղ ապահովելու, ուղևորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ Մումհանէ փողոց Թ. 1

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլի և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ամասիա	3500	Թիպս	2500
Կամպէս	3500	Մարէօթիս	2500
Մէնիւս	3500	Նէգրիս	2500
Անիւպիս	3000	[illegible]	2250
Սպօր	3000	[illegible]	2250
Անօրիւս	3000	[illegible]	2000
Օսմանլի	3550	[illegible]	1500
Ֆարօս	2750	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. [illegible] Ռեթօլ [illegible]

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

34, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրփուլ

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼ. 200,000,000 ՖՐ.

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Գարաքէօյ Իւնիօն Հոլէճեան խան

ԴԷՐ-ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Պոլիս Սուլթան Համամ Հաճօբուլօ խան

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷՆ կը կատարէ Պանքայի ամէն գործողութիւններ. արժէթուղթի վրայ փոխատուութիւն. հաշուընթացներ կը բանայ՝ արժէթուղթեր գրաւ առնելով. փոխանակագիր կը հանէ Ֆրանսայի ու օտար երկրաց զանազան հրապարակներու վրայ. Վարկի թուղթեր կուտայ. Սակարանի յանձնարարութիւններ կը կատարէ. վճարումներ կ'ընդունի, և պայմանաժամաւոր պօնոներ կուտայ արտօնեալ պայմաններով։

ՊՈԼՍՈՅ ԴԷՐ-ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը կատարէ Պանքայի ամէն տեսակ գործեր. ապրանքի փոխարէն փոխատուութիւններ կ'ընէ. ապրանքներ կ'ընդունի իբրեւ անպարտ աւանդ՝ մինակ զետեղման վարձքն ստանալով և կամ Կ. Պոլսոյ և օտար երկիրներու մէջ վաճառելու յանձնառութեամբ։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԱՐ

970,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ Ե'ՒՐՈՊԱ

Փարիզ, 16, Պուլվար տէ Իթալիէն 1, 3 Էր Լը Բէլըբէ փողոցի անկեան վրայ

1845 հիմնուելէն ի վեր

Ապահովագր. ներու վճ.	1,219,000,000

1896 տարեվերջ

Ապահովագրեալներու վճ.	96,000,000
Հասոյթ	203,000,000
Նոր ապահովագրութիւնք	630,000,000
Ապահովագրուողներուն փոխ տրուած	15,000,000

1897 յունուար 1

Աւանդք և անշարժ կալուածք յ'Եւրոպա	43,000,000
Ցուցեալ դրամագլուխ	138,000,000
Արդի ապահովագրութիւնք	4,285000000

Տիեզերական պայմանագիր

Շահարաժիններու բաղդամամբ և ապահովագիներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու։ Պայմանագրութեան նոր եղանակ, սկսեալ Առաջին տարւոյն լրմանէն պէս. ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան. Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով Ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Վօյվօտա փողոց, Վիթալիս խան Ղալաթիա

ԲՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ

Հազի, հարբուխի, լանջի կարճուշնչութեան, շնչարգելութեան դէմ, ևն.

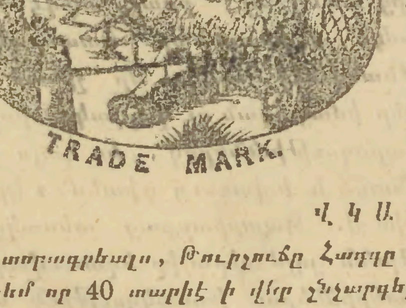

Այս թանկագին դեղը տարօրինակ յատկութիւն ունի անմիջապէս ափոփելու հարբուխը, հազը, կոկորդի ցաւը, դժուարաշնչութիւնն, ևլն. Իր ազդեցութիւնը կ'ընէ կարծրացած մաղասը կակուղցնելով և արտաքսումը դիւրացնելով։ Կոկորդի անհանգոյ խախտումներով գիշեր ցերեկ հազացող և հանգիստը կորսնցնող անձինք կը հանգստանան և մէկ շիշը բաւ է հիւանդութիւնը բուժելու։ Այս անման դեղ հրաշքներ կը գործէ շնչարգելութեան, հինցած հազի, ինֆլուէնցայի և ուրիշ պարագաներու մէջ։

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Ստորագրեալս, Թուրքուհը Հագըը էֆ., բնակեալ Տօփա-Պաղչէ, Թիւ 25, կը վկայեմ որ 40 տարիէ ի վեր շնչարգելութենէ տառապելով համբաւաւոր բժիշկներուն դիմեցի և շատ սատ վաճեցի, բայց օգուտ չտեսայ. հիւանդութիւնն օրէ օր սաստկացաւ։ Ինչ ընելիքս չէի գիտեր, երբ բարեկամներ խորհուրդ տուին որ դիմեմ Կալաթա, Վոյվօտայի պահականոցին քով, Թիւ 95-97, Պ. Էտ. Բաբուանայի անգլ. վաճառատունը։ Հոն ծախուած «ԲՈՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ»ը գործածեցի և 3 ամիսէն կատարելապէս բժշկուեցայ։ Եւ զայս հրատարակելը մարդասիրական պարտք կը համարիմ։ Կ. Պոլիս, 4 ապր. 92. Ստորգր. ԽՍԱՏ ՀԱԳԳԸ

Ընդհ. Մթերանոց Էտմունտ Բաբուանայի անգլ. վաճառատունը Կալաթա, Վոյվօտա փողոց Թ. 95-97։ Կը գտնուի նաև բոլոր դեղարաններն և դեղավաճառաց քով։

Հ. ԵՒ Ա. ՍԷԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՑԱՄԻՆ 1878, ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Թօհաֆճի խան Սուլթան-Համամ, աղբիւրին մօտ Թիւ 4 Սէրվիչէն տպարանին կից, Կ. Պոլիս

Արտասահմանի և Նորաձեւութեանց վերջին ամէն տեսակ ապրանքներ

ԳՈՕՏԷ.— Պարզ և Մուսլինի վրայ, բանուած ամէն լայնքով. մասնաւորապէս օժիտի համար ճոխ տեսակներ, Վօլաններ Եւրոպներու համար։— ՏԱՆԹԷԼԱ.— Վալանսիէն, Գարօ, Թիւլ, Քէօրիւր, Շանթիյեի, Պաբթօն, Իռլանտեզ ամէն տեսակ, Մետաքսէ, Քթանէ և Բուրդէ։— ԲԱՍՄԱՆԹԸՐԻ.— Պունճուքով և առանց Պունճուքի Մետաքսեայ և ոսկեզօծ զանազան տեսակներ, Մօթիֆ, Կաննիթիւռ, Սէնթիւր, Մառապու, Փետուր ևայլն։ ԳՕՐՏԷԼԱ.— Կրօն, Մուառէ, Սաթէն, Ֆանթէզի, Շանժան, Թաւշեայ ամէն տեսակներ ամէն լայնքով։— ԳՐԷՊ ԵՒ ԿԱԶ.— Գոէպ տը Շին, Գոէպ Անկլէ, Գոէբլիս, Կազ, Կաընատին, սպաբէժ բուրդ և մետաքս, Թառլաթան, Մուսլին ևայլն։— ՖԱՔԻՕՑԼ.— Ամէն տեսակ Թանթէլայէ, Ֆաքէօլ Ֆիշիւ, Շարբ, Անտալուզ, Գլխարկի վէլօ, Թիւլ վարագոյր բանուած և Տանթէլայէ, ծրարով և պատրաստ շինուած Ճիպինյոններ։— ՁԵՌՆՈՑ.— Կաշիէ, Մետաքսէ և Քթանէ։— ՔՈՐՍԷ.— Գազլիտկան ընտիր և ձեւաւոր, պարզ, Բըլոուզով և մետաքսէ։— ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՔՕՂԵՐ.— Կընոնքի համար տղու հագուստ և գլխարկ։— ԲՐԴԵՂԷՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ.— Շալ Ֆիշիւ ևայլն։— Շալեր.— Շալ Գաւառներու համար, ծաղիկով նաև Ֆինօ Շալ էքօսէ ամէն մեծութեամբ։

Ամենքն ալ առաջնակարգ գործարաններէն բերուած։ Ճաշակաւոր և հարուստ զանազանութիւն։ ՈՐՈՇ ԳԻՆԵՐ և աժանութիւն։ Մեծաքանակ և Փոքրաքանակ վաճառումնք։

---

(28)

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի

ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՔՕՓԷ

ՑԱՆՑԱՒՈՐԸ

Սակայն այս թափառայած կեանքն երթալով աւելի դժնդակ կը դառնար երկու ստահակներուն համար։ Միշտ կ'անձրեւէր։ Նաթոլ, տարափին տակ գլխաբաց, իր վիթխարի թիկնոցին մէջ փաթթուած, կը քալէր նուազ համարձակ քայլով մը, և Քրբէթիէն, որոյ կօշիկները ջուր կ'առնէին, դրապէս կը կաղար։ Հիմա խօթն գիշեր ու խօթն ցերեկ էր որ կը թափառէին հէք փոքրիկները։

Բայց, բարէ՛, զգուշանա՛նք խանդաղատութենէն։ Նաթոլ ու Քրբէթիէն մեծ յանցապարտներ են։ Շնո՛ւտ, Օրէնագիրք մը ... Դուրսը պառկիլ, կերածը մարսող քաղքենի մ'անհանգիստ ընել՝ ողորմութիւն խնդրելով, երկու սուի չոր պատառ գողնալ պատուաւոր վաճառականէ մը, որ մաղերը ճերմկցուցած է պակաս կշռելով, գարշելի բան է այս, և օրէնքէն նախատեսուած է։ Այս բանը կը կոչուի դատարկաշրջութիւն, մուրացկանութիւն, գողութիւն։ Գաղափարաց այս կարգին մէջ անշուշտ կան նուրբ զանազանութիւններ զորս քաղաքակիրթ ընկերութիւն մը որոշելու դժուարութիւն չի կրեր։ Այն երկրախոյզն, որ Եւրոպիոյ քաղաքակրթութիւնը սեւամորթներուն տանելու պատրուակաւ, անոնց փրղոսկրն իրենց ձեռքէն կ'առնէ ի փոխարէն տալով տարատի լաւ կոճակներ, և շատ կեղեքումներ ու խժդժութիւններ ի գործ դնելով, վերջապէս ինքզինք սպանել կուտայ և իր հայրենեաց կը թողու, իբրեւ հրիտակ, հեռաւոր արշաւանք մը որ խօլ ծախուց պատճառ կ'ըլլայ, և յորում հազարաւոր զինուորներ ճանճերու պէս կը մեռնին դեղին տենդէն ու հնդախտաձեւ թանչքէն, — Թափառիկ մը չէ։ — Քաղաքակրթութեան անվեհեր ռահվիրայ մ'է։ Այն երեսփոխանն, որ նախարարական պաշտօնատանց սանդուղները կը մաշեցնէ ամէն տեսակ պաշտօններ ու շնորհներ հայցելով արճարանէն չպակսող խմբակի մը համար, որ ընտրական շրջանակին մէջ, ամէն տարի քուէարկուած յօդուած մ'ունենինք ի պահպանութիւն յատուկ արգելանոցներու, ի պէտս այս վտանգաւոր չարագործաց։ Նոր ներբողն երգելու պաշտօնն ստանձնած է, — Մուրացիկ մը չէ։ — Քաղաքագէտ ոգի մ'է, որ տնտեսական քուէին արդար պահանջմանց կը յարմարի։ Իշխանութեան հասնելէ առաջ, պարտքի մէջ թաղուած այն նախարարն, որ երկամեայ պաշտօնավարութենէն ի վեր, իր անշահախնդրութիւնը բժիշկ վրայէն յայտարարելէ չէ դադրած, իր ստամոքսի խառնչին տալով բանջի ումդին հարուածներ, և որ սակայն երկու պզտիկ միլիոններ խնայած է, խոհեմութեամբ չմոռնալով Անգլիոյ Դրամատան մէջ աւանդ դնել, — գող մը չէ։ — Պետական մարդ մ'է, որ գարշելի զրպարտութեանց՝ արհամարհանքով միայն պատասխանել կ'ուզէ։ Բայց հազիւ տասնամեայ չարագործներ, որք անաւարտ շէնքերու մէջ կը քնանան, որ անցորդներէն դրամ կը մուրան, որ յանդըգնութեամբ կը կողոպտեն ցուցադրուած ապրանքներն, ահա՛ հրէշութիւն մ'է այս. ահա ինչ որ ճշմարիտ վտանգ մը կը կոչուի հանրային բարեկարգութեան համար։ Օգնութեան հասէ՛ք, պարոն ոստիկանք։ Բարեբաղդաբար մեր օրէնսդիրներն հոս են, կը պաշտպանեն զմեզ և մենք խնդրացոյցին մէջ ամէն տարի քուէարկուած յօդուած մ'ունենք ի պահպանութիւն յատուկ արգելանոցներու, ի պէտս այս վտանգաւոր չարագործաց։

Արդ, ընկերութիւնը կը հսկէր։ Եւ զմեզ զբաղեցնող երկու ոճրագործները վերջապէս առաւօտեան ժամ չորսին ընդոստ արթնցան այն նկուղին մէջ որ զանոնք կը պատսպարէր, և իրենց առջեւ տեսան Օրէնքն, իր բոլոր վեհափառութեամբ, ոստիկանութեան տեսչի մը կերպարանքով, ուրուն ո՛չ դուք եւ ո՛չ ալ ես, — կ'աղաչեմ, հաւատացէ՛ք, — պիտի ախորժէինք հանդիպիլ անտառի մը ծայրն, ինչպէս նաեւ ոստիկանի մը կերպարանքով, որոյ շունչը տակառ կը հոտէր։

Նաթոլ և Քրբէթիէն մէկ ոստմամբ ոտք ելան՝ կարծես փախչելու համար։ Բայց արդէն խոժոռադէմ տեսուչը Նաթոլի թեւէն բռնած էր և ոստիկանն ալ Քրբէթիէնի ձեռքէն։

Չէ՞ի ըսեր ձեզ, Լարող, ըսաւ համազգեստաւոր ոստիկանն, որ մանաւանդ վնաս կոչուելու էր, չէ՞ի ըսեր ձեզ թէ այդ սինլքորներն հոս պիտի գտնէինք։

Եւ խօսքը տղայոց ուղղելով.

«Օ՛ն, դուրս ելէ՛ք, անպիտաններ... շիտակ և շո՛ւտ պահականոց։

Քանի մը վայրկեանէն պահականոց տարուեցան քաշքշուելով, եւ նախ նետուեցան «պահակաբանտ», առանց օդի ծակ մը, ուր տաղտ մը ժահահոտութիւն կը բուրէր։ Հաղուադէպ բաղդաւորութեամբ մը, առանձին էին հոն։ Առաջին անգամ ըլլալով, Քրբէթիէն բանտին պարզունակներուն տխուր ճանչւնը լսեց։

Տղան՝ պատին տակ դրուած փայտեայ բազկոռին վրայ իյնալով՝ սկսաւ լալ։ Բայց Նաթոլ, աչքերն անթաց, թեւերը կուրծքին վրայ խաչաձեւ, պահակաբանտին մէջ կ'երթար կուգար, ցասկոտ քայլերով։

«Ըսէ՛ նայիմ, Նաթոլ, մրմնջեց վերջապէս Քրբէթիէն, ինչ պիտի ընեն զմեզ։»

—Իրաւ է, պատասխանեց միւսը, դուն չես գիտեր կարգն ու ընթացքը ... Աղջանի կոզովը, Պահաստունը, Փոքր Դարպասը ...

Այս անծանօթ բառերն երկիւղ ազդեցին Քրբէթիէնի.

«Այդ ամենքն ինչ կը նշանակեն, հարցուց տարակուսանօք.

—Շատ չանցած պիտի սորվիս.. Զուարճալի չէ թէև, բայց մարդս ալ չի մեռնիր։

—Եւ վերջը՞, նորէն հարցուց տղեկն անձկանօք։

—Վերջը՞ ... բերել պիտի տան մեր ծնողքն, հարցնելու համար թէ կ'ուզե՞ն առնել զմեզ... Իմ հայրիկս միշտ կ'առնէ զիս... բայց աղուոր ծեծ մ'ալ պիտի քաշէ։»

Քրբէթիէն վախէն սարսռաց։ Ինք ալ աներկբայ էր թէ անողոք պատիժ մը պիտի կրէր։ Եւ իր արցունքը կրկնապատկեցան։

Ժամ ետքն, պարզունակները նորէն ճանչեցին։ Աւազակի կերպարանքով պահակ, — վստահ եղէք որ անոր հոգին ալ ունէր — սեմին վրայ կեցաւ, և երկրորդ անգամ ըլլալով, գոչեց. «Օ՛ն, դուրս, անպիտաններ», եւ իր առջեւէն հրմշտըկեց երկու ստահակները մինչեւ ոստիկանութեան Պ. տեսչին գրասենեակը։

Թարգմանեց Բ. Մ. ՓՕԶԱՃԵԱՆ

(Շարունակելի)